

T.P

T A L E N T - P L A N Tervező, Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.

9023 Győr, Richter János u. 11.; Tel: 96/418-373; Fax: 96/418-699, E-mail: talent_plan@arrabonet.hu;www.talent-plan.hu

Ászár

Településfejlesztési koncepció

Jóváhagyva a .../2017. (.....) Kt. határozattal!

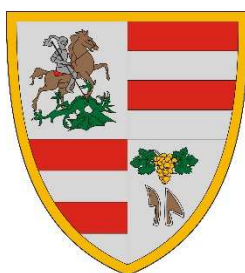
Munkaszám: 15084-K

2017. szeptember

T·P**T A L E N T - P L A N** Tervező, Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.

9023 Győr, Richter János u. 11.; Tel: 96/418-373; Fax: 96/418-699; E-mail: talent_plan@arrabonet.hu; www.talent-plan.hu

Ászár településfejlesztési koncepció

Tervező:**Németh Gyula**

TT1 08-0066

Társtervező:**Lakiné O. Renáta****Tájépítész:****Pintér Gabriella**

TK-2 08-0373

**Energia-közműtervező,
Vízi közműtervező,
Hírközlési tervező:****Ferenczi Huba**

TV-T 08-0253, TE-T 08-0253,

TH-T 08-02533

Tartalom

1. HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZ.....	6
1.1. Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok.....	6
1.2. A területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata.....	8
1.2.1. Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció.....	8
1.2.2. Komárom-Esztergom Megye Területfejlesztési Koncepciója (KEM TFK)	9
1.2.3. Komárom-Esztergom Megye Területfejlesztési Stratégiai és Operatív Programja	11
1.2.4. Stabílan Az Élvonalban – Integrált Területi Program Komárom-Esztergom Megye 2014-2020.....	13
1.3. A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata.....	13
1.3.1. Országos Területrendezési Terv (OTrT).....	13
Komárom-Esztergom Megyei Területrendezési Terv	18
1.4. A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek - az adott település fejlesztését befolyásoló - vonatkozó megállapításai	23
1.5. Hatályos településfejlesztési döntések bemutatása	24
1.6. A település településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata.....	24
1.6.1. A hatályban lévő településrendezési eszközök	24
1.6.2. A hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemek	25
1.7. A település társadalma	26
1.7.1. Demográfia, népesesség, nemzetiségi összetétel, képzettség, foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok, életminőség	26
1.7.2. Települési identitást erősítő tényezők (történeti és kulturális adottságok, társadalmi élet, szokások, hagyományok, nemzetiségi kötődés, civil szerveződések, vallási közösségek stb.).....	33
1.8. A település humán infrastruktúrája	36
1.8.1. Humán közszolgáltatások (oktatás, egészségügy stb.).....	36
1.8.2. Esélyegyenlőség biztosítása	38
1.9. A település gazdasága	39
1.10. Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere .	40
1.10.1. Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program	40
1.10.2. Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere.....	40
1.10.3. Gazdaságfejlesztési tevékenység.....	41
1.10.4. Foglalkoztatáspolitikai	41
1.10.5. Lakás- és helyiséggazdálkodás.....	41
1.11. Településüzemeltetési szolgáltatások.....	41

1.12. A táji és természeti adottságok vizsgálata.....	42
1.12.1. A táji és természeti adottságok vizsgálata.....	43
1.12.2. Tájhasználati konfliktusok	45
1.12.3. Tájképi értékek	45
1.12.4. Tájrendezési javaslatok	46
1.12.5. Tájrendezési összegzés.....	50
1.14. Az épített környezet vizsgálata	51
1.14.1. Területfelhasználás vizsgálata.....	51
1.14.2. A telekstruktúra vizsgálata	56
1.14.3. Önkormányzati tulajdon kataszter.....	56
1.14.4. Az építmények vizsgálata.....	56
1.14.5. Az épített környezet értékei (Lásd örökségvédelmi hatástanulmány)	62
1.14.7. Az épített környezet konfliktusai, problémái (Lásd problématerkép).....	62
1.15. Közlekedés	62
1.15.1. Hálózatok és hálózati kapcsolatok	62
1.15.2. Közúti közlekedés	63
1.15.3. Közösségi közlekedés	64
1.15.4. Kerékpáros és gyalogos közlekedés	64
1.15.5. Parkolás	64
1.16. Közművesítés	64
1.16.1. Víziközművek	65
1.16.2. Energia	65
1.16.3. Elektronikus hírközlés (vezetékes elektronikus hálózat, vezeték nélküli hírközlési építmények).....	66
1.17. Környezetvédelem (és településüzemeltetés) (Lásd Környezeti vizsgálat!).....	67
1.18. Katasztrófavédelem (területfelhasználást, beépítést, befolyásoló vagy korlátozó tényezők)	67
2. HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ.....	67
2.1. A vizsgált tényezők elemzése, egymásra hatásuk összevetése	67
3. HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ	68
3.1. A helyzetelemzés eredményeinek értékelése, szintézis	68
3.1.1. A folyamatok értékelése.....	68
3.1.2. A település és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése.....	68
3.1.3. A településfejlesztés és -rendezés kapcsolata	68
3.2. Problématérkép/értéktérkép	68

3.3. Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek	71
3.3.1. településrészek kijelölése, pontos lehatárolása, a lehatárolás indoklása, térképi ábrázolása, a lehatárolt településrészek rövid bemutatása	71
4. JÖVŐKÉP	73
4.1. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan	73
5. CÉLOK.....	73
5.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása	73
6. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ	75
7. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMON KÖVETÉSE	77
7.1. A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer.....	77
7.2. Javaslat a koncepció és a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére	77

1. HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZ

1.1. Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok

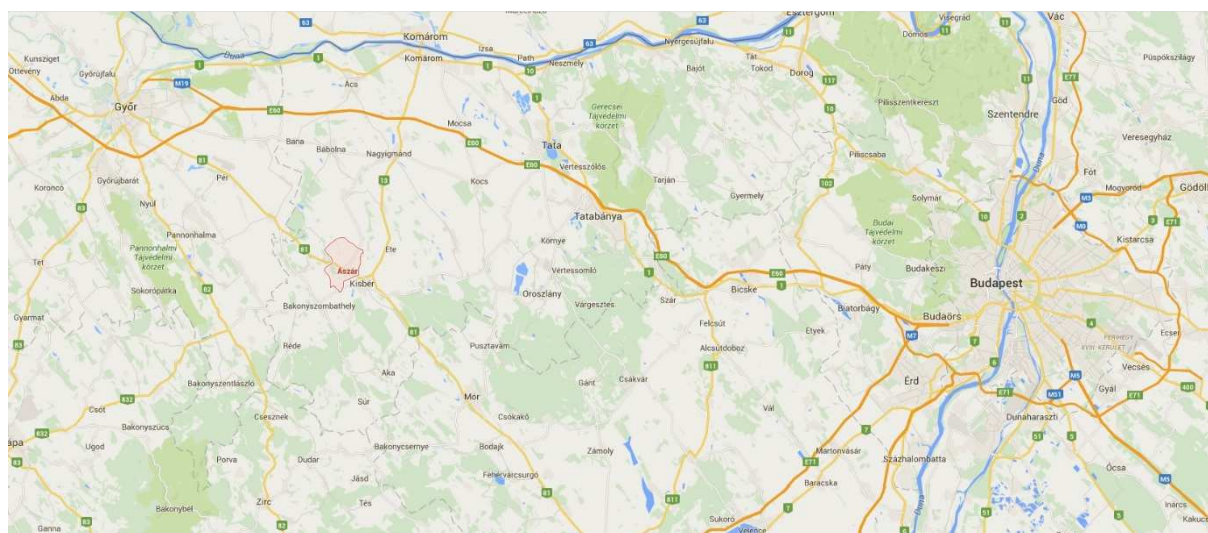
Ászár Komárom-Esztergom megye DNY-i részén, a bakonyaljai részen található, az Ászár–Neszmélyi borvidék-en. Közvetlen szomszédja Kisbér, Ete 6, Vérteskethely 7, Császár 11 km-re fekszik a településtől.

Ászár község Bársonyos település kiválását követően Kerékteleki községgel tart fent közös hivatalt.

Ászár területe ~19 km², melyből: ~2 km² belterület, ~16 km² külterület, ~1 km² zártkert.

Már a kőkorbán lakott hely volt, a Concó pataknak köszönhetően kedvező lakóterületnek számított.

Közlekedési szempontból kedvező helyzetben van, a 81. sz. főút halad át a településen, illetve vasútállomással is rendelkezik.

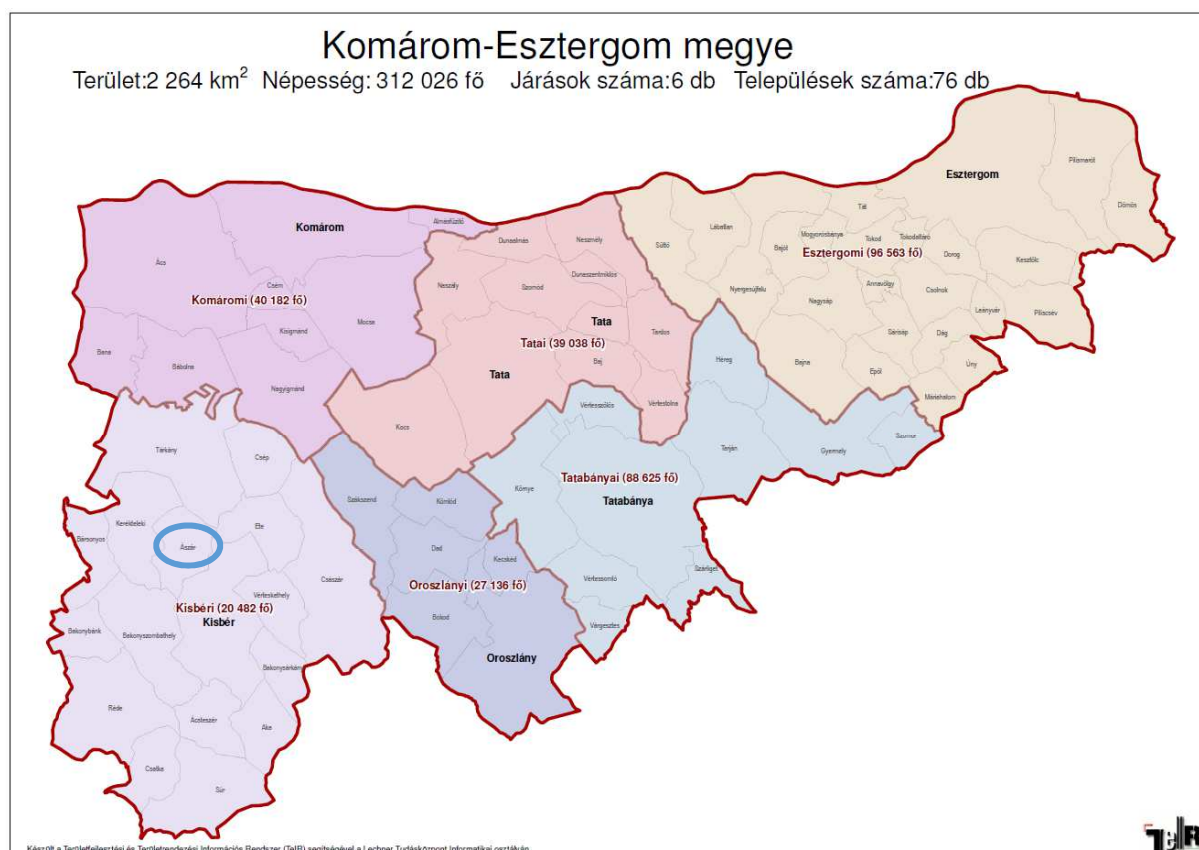
Ászár a Kisbéri kistérség egyik tagja. A kistérség központja Kisbér.

Települései: Ácsteszer, Aka, Ászár, Bakonybánk, Bakonysárkány, Bakonyszombathely, Bársonyos, Császár, Csatka, Csép, Ete, Kerékteleki, Kisbér, Réde, Súr, Tárkány, Vérteskethely

KSH adatok a Kisbéri kistérségre vonatkozóan:

Járáshoz tartozó települések száma:	17
Terület, km ² :	511
Népsűrűség, fő/km ² :	39.3
Lakónépesség 2010 év végén, fő:	20056

14 év alattiak aránya, %:	14.3
15-64 évesek aránya, %:	69.2
65 év felettek aránya, %:	16.4
Nyilvántartott álláskereső aránya a munkavállalási korú népességből, %:	8.7
Egy adófizetőre jutó személyi jövedelemadó alapot képező jövedelem, ezer Ft:	1644
Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma ezer lakosra:	291.4
Rendszeres szociális segélyben részesítettek átlagos száma ezer lakosra:	2.1
Óvodával rendelkező települések aránya, %:	88.2
Általános iskolával rendelkező települések aránya, %:	64.7
Középiskolával rendelkező települések aránya, %:	5.9
Regisztrált vállalkozások száma ezer lakosra:	116

Ászár Kisbér járáshoz tartozik, mely lakosság tekintetében utolsó a járásban.

1.2. A területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata

1.2.1. Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció

POZÍCIONÁLÁS

A megye az Európai Duna Régió kiemelkedő fejlődési potenciálú Bécs-Budapest gravitációs térségében helyezkedik el. Kis mérete ellenére differenciált gazdasági, táji adottságok, természeti, kulturális értékek nagy gazdagsága, alulhasznosított turisztikai potenciál jellemzi. Térszerkezetét a kiváló elérést biztosító Helsinki folyosók és a gyenge észak-déli kapcsolatok (hiányzó hidak és főutak) határozzák meg. A népsűrűség magas, a lakosság 2/3-a él városokban. A vidéki térségekben és a hagyományos ipari-bányászati központokban jelentős az elvándorlás, a Dunakanyar északi részén viszont nő a népesség. Az agrárgazdaság teljesítménye csökkent, de a Kisalföldön jelentős a versenyképes nagyüzemek súlya. Az ipari termelés 98%-át a feldolgozóipar (gép-, jármű-, vegyipar, elektronika) adja, a hagyományos villamosenergia-ipar leépülőben, de fejlődik a megújuló energiaforrások hasznosítása. Az újraparosítási folyamat a válság hatására lassult, a 11 ipari park jelentős területkínálattal bír. Gyenge a megye K+F+Ö kapacitása. Az egy lakosra jutó termelési érték az országos átlag négyszerese, a gazdaságilag aktív népesség aránya magas, alacsony viszont a felsőfokú végzettségűek aránya.

FEJLESZTÉSI IRÁNYOK

- Oroszlány-Tatabánya-Tata-Komárom városhálózati csomópont fejlesztése: Tatabánya gazdasági központi szerepének megőrzése-további megerősítése mellett versenyképes, innovációt és befektetéseket támogató, családbarát urbanizált táj kialakítása, az elért eredmények megtartásához szükséges infrastrukturális és gazdasági célú fejlesztések folytatása, az Által-ér völgyének fenntartható vízgazdálkodási, ökológiai, rekreációs fejlesztése.
- Esztergom-Párkány és Komárom-Komarno városparók központoszerepének fejlesztésére építve a Duna mente struktúraváltása: az észak-déli kapcsolatok megerősítése-kiépítése, a nemzetközi térszervező funkciók, összehangolt logisztikai kapacitások, meglévő gazdasági potenciálok hasznosítása, az árvízvédelem és az intermodális közlekedésfejlesztés összehangolása, diverzifikált, nem szállításigényes gazdaság; a Duna, a dombvidék, a világörökség várományos területek turisztikai potenciáljainak kihasználása).
- A megyei vidéki tájak új egyensúlyának kialakítása (kisalföldi agrárvertikum nagytérségi integrációja; integrált fenntartható vízgazdálkodás infrastruktúrája, kooperáló erős vidéki közösségek innovatív kezdeményezéseinek támogatása; a munkaerő-piaci központok elérhetőségének javítása, központi szerepű települések funkciójának megerősítése; élhetőség, rekreációs funkció és a dombvidéki mozaikos táj adottságaira épülő helyi gazdaság együttműködésre épülő fejlesztése).
- Rozsdaterületek, barnamezős területek, tájsebek, meglévő, de nem használt falusi feldolgozókapacitások differenciált újrahasznosítása, rehabilitációja, kezelése, fenntartható területgazdálkodás, településüzemeltetés, környezeti veszélyforrások felszámolása, tájgondnokság megszervezése, kooperációra épülő tájfejlesztés.

- A megye energiaipari pozíciójának megerősítése az energiaszektor struktúraváltására építve (a táji, környezeti, térszerkezeti adottságok, az európai (Duna régiós) és az országos energiastratégia és a befektetői szándékok összehangolt figyelembe vételével).
- Kvaterner szektor, K+F, felsőoktatás és középfokú szakképzés megerősítése, az együttműködési kultúra és a vállalkezési hajlandóság erősítése, a leszakadó településrészek és társadalmi csoportok integrálódásának, felzárkózásának, befogadásának ösztönzése.

1.2.2. Komárom-Esztergom Megye Területfejlesztési Koncepciója (KEM TFK)

Turizmusfejlesztés

Komárom-Esztergom megye turizmusfejlesztése tekintetében elsősorban a jelentős idegenforgalmi szerepkörrel rendelkező turisztikai csomópontok (Esztergom, Komárom, Tata, Bábolna-Kisbér és a Duna-mente) fejlesztése köré szerveződő feladatok jelölhetők prioritásként. A turizmus fejlesztésén belül kiemelt figyelmet kell összpontosítani a falusi turizmusra, a termálvízkinccs hasznosítására, valamint a természeti (pl: Bakonyalja, Dunakanyar, Gerecse, Vértes) és kulturális, egyházi értékekre épülő idegenforgalom fejlesztésére. Utóbbi magában foglalja az image kialakítását, promóciós anyagok készítését, továbbá a turisztikai infra- és szuprastruktúra fejlesztését, az attrakciók folyamatos karbantartását.

A mozaikszerűen megjelenő potenciális vonzerők célszerűen a kistérségi háttérterületükkel együtt szervezhetők csoportba. A megye keleti (a Közép-Dunavidéki Idegenforgalmi Régióhoz, így a Duna-kanyarhoz és fővároshoz kötődő) térsége valamint a nyugati (tehát a Közép-Dunántúli Idegenforgalmi Régióhoz tartozó) területei között jelenleg szinte egyáltalán nem létezik valós kohézió, holott e megosztottság, kétpólusosság fokozatos felszámolásával jelentős tartalékok szabadíthatók fel. Az összekötő kapocs-szerep erősítendő szlovák-magyar viszonylatban is.

A turisztikai csomópontok: Komárom, Esztergom, Tata, Bábolna-Kisbér, Duna-mente, Majkpuszta valamint az ezek komplexitását biztosító kistérségi turisztikai attrakció-helyszínek; Meglévő Vértesi Natúrparc, tervezett Bakonyalja Natúrparc és Gerecsei Natúrparc; Duna-Ipoly Nemzeti Park;

A Kisbéri kistérség az alábbi fejlesztési célokban érdekelt:

- Az erdőgazdálkodás értékteremtésének elismerése, a kedvezőtlen adottságú területek erdősítésének kiszámítható támogatása a cél. A horizontális célkitűzés az állami erdőgazdálkodók pályázati lehetőségeinek szélesítése és a kedvezőtlen adottságú területek erdősítése ott, ahol azt természetvédelmi okok nem zárják ki, a helyi és tájfajta visszahonosítása, megőrzése. Zonálisan elsősorban a Dorogi, Kisbéri, Oroszlányi és Tatabányai kistérség területén.
- A megbomlott növénytermesztés-állattartási egyensúly helyreállítása.
- A technológiai színvonal folyamatos fejlesztése.

Vidékfejlesztés

Részcélok kapcsolata A hátrányos helyzetű térségek, aprófalvak, tanyák, puszták, majorságok fejlesztése folyamatos célkitűzés. Szükséges intézkedések megtétele a társadalmi szempontból elmaradott kistérségek (Kisbér) mikrotérségek felzárkóztatására Három fő fejlesztési irány jelölhető meg a következő programozási időszakra:

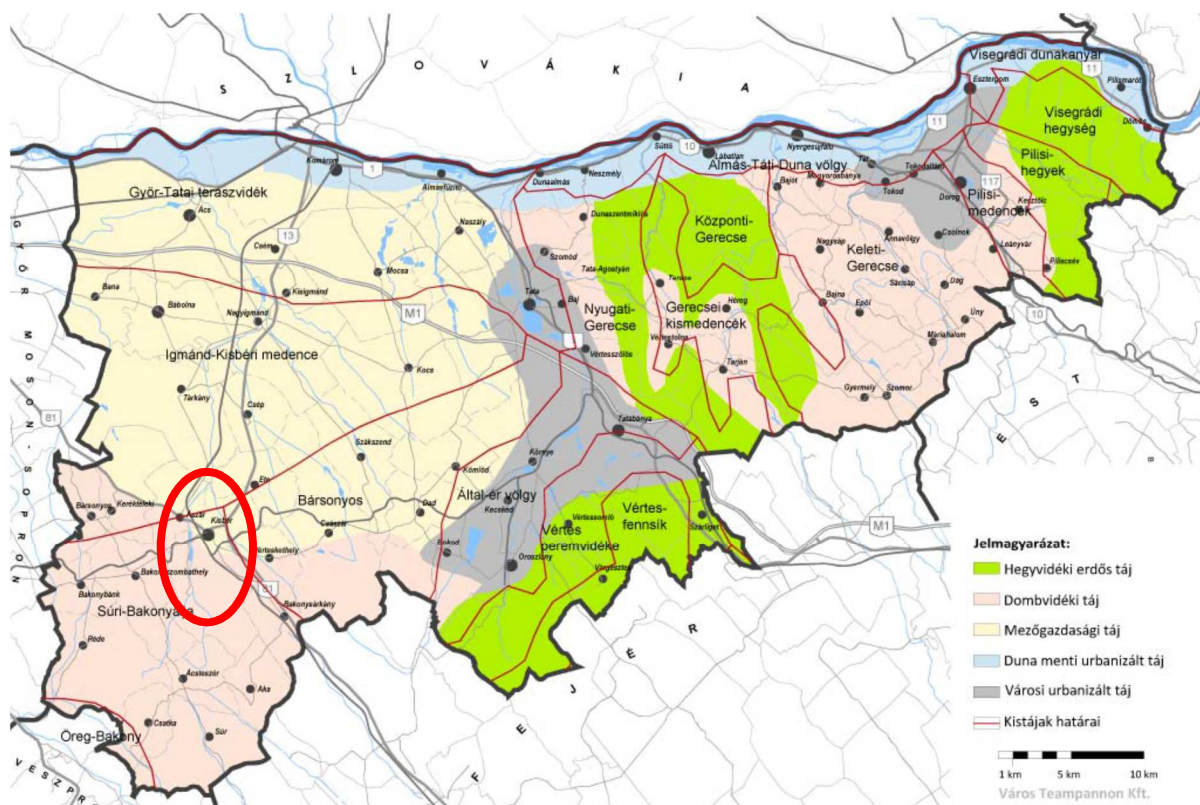
- a mezőgazdaság és az erdészeti szektor versenyképességének növelése,
- a környezetvédelem (beleértve a természet- és tájvédelmet is) és a földgazdálkodás,
- a vidéki gazdaság diverzifikációja és a vidéki területeken élők életminőségének javítása.
- az említett fejlesztési irányokat erősíti, mintegy negyedik fejlesztési blokként kiegészíti a LEADER-program, amelynek a kistérségi önszerveződő koncepciók finanszírozása a feladata.

Közlekedésfejlesztés:

Vasúti fejlesztési igények Nagysebességű vasútvonal: A nagytérségi közlekedési hálózatból hiányzó Győr-Kisbér vasútvonal (amely része lenne a hazánk nagyvárosait összekötő gyűrűnek) kiépítése szerepel a Győr-Moson-Sopron megyei területfejlesztési és rendezési dokumentumok között is.

A Komárom-Esztergom megyei területfejlesztési koncepcióban szerepel a 81.sz. főút Kisbért és Ászárt elkerülő tervezett szakasza.

A megyei területfejlesztési koncepcióban szerepel a Komárom - Kisbér - Balaton Vértes kerékpárút hálózat fejlesztése, és kiépítése.

1. ábra: A megye kistájai és tájszerkezete (Forrás: KEM TFK)

Ászár a mezőgazdasági kistáj területén helyezkedik el.

Ennek következtében a beépített és a beépítésre szánt területek aránya, a biológiailag aktív, kondicionáló hatású zöldfelületek rovására, jelentős mértékben megnövekedett.

1.2.3. Komárom-Esztergom Megye Területfejlesztési Stratégiai és Operatív Programja

Ászár az alábbi intézkedésekben érintett:

- Gyógyuló tájak - Környezetegészségügyi fejlesztések - Zajterhelés csökkentése:

Közlekedési eredetű zajterhelés csökkentése zajvédelmi létesítményekkel, vagy forgalomtechnikai eszközökkel csökkentendő közlekedési zajterhelések, az alábbi településeken: Tatabánya, Vértesszőlős, Tata, Esztergom, Pilismarót, Dömös, Leányvár, Dorog, Tokoldaltáró, Tokod, Tát, Nyergesújfalu, Lábatlan, Süttő, Neszmély, Dunaalmás, Komárom, Almásfüzitő, Kisbér, **Ászár**, Oroszlány

- Vidéki és szuburbánus térségek: új egyensúlyok, alkalmazkodás

A vidéki térségekben zajló markáns változások differenciált, újszerű megközelítéseket igényelnek. Miközben a városok közvetlen szomszédságában lévő települések peremén robbanásszerű növekedés és gazdasági szuburbanizáció zajlott, e települések belterületét, csakúgy, mint az egykori bányász- és ipari falvakat, alulhasznosított lakó és gazdasági ingatlanok jellemzik. Markáns zsugorodás tapasztalható a vidéki térségekben is, ahol a

népességcsökkenés a központoszereppel bíró kisvárosokat is elérte. A falvak (kisvárosok) és a külterületek közötti gazdasági kapcsolat minimális, a mezőgazdaság ma legfeljebb néhány száz családnak képes megélhetést biztosítani. A külterületi üzemközpontokban (majorok) is funkcióváltás zajlik, néhányuk meg tud(ott) kapaszkodni az új rendszerben, másokban az ott működő gazdálkodási funkció vegetál és „szegény gettók” alakultak ki. Nő a kiürült, romos majorok száma, melyek esetenként komoly veszélyforrást is jelenthetnek (illegális hulladék, gyerekek testi épsége). Az önkormányzatok pénzügyi helyzete, a foglalkoztatási képessége folyamatosan csökken, a gazdasági válság és a klímaváltozás immár egyre látványosabb tünetei a vidéket fokozottan sújtják. Az elmúlt két európai uniós ciklus tapasztalatai azt mutatják, hogy az iparüzési adó növelését és a demográfiai folyamatok megfordítását célzó stratégiák, új kapacitások parttalan létrehozása nem váltotta be a reményeket. A szuburbánus falvakban a felduzzadt települések működtetése és a pusztuló központok együtt jelentenek kihívást. A kudarcos szlogenek helyett az új stratégia az alkalmazkodás, új egyensúlyok felépítése, mely a meglévő fizikai és humán kapacitások korábbinál hatékonyabb kihasználására, a korszerű, intelligens közlekedési, közmű és infokommunikációs rendszerekben rejlő lehetőségeket hasznosító hálózatokra épül. E stratégia megvalósítását az I-VI. prioritások keretében megvalósuló fejlesztések integráltan szolgálják, a VI. prioritás a települések működőképességére és a közösségi kohézió erősítésére fókuszál.

Indikatív beavatkozások:

62.1. Mikrotérségi központok városias szerepeinek megerősítése, város-vidék kapcsolat erősítése (Bábolna-Ács-Nagyigmánd; Kisbér-Ászár) Ászáron: Ács-Kisbér-Ászár: Conco vízrendezéséhez kapcsolódóan közös szabadidős rekreációs zóna kialakítása

- 62.11. Központi szolgáltató funkciók térbeli sűrítése, erősítése TOP2, 3, 6, HAZAI FORRÁS
- 62.12. Járási vagy mikrotérségi településüzemeltető szervezetek (többségi önkormányzati tulajdonú Kft.-k, Zrt.-k) felépítése a csökkenő népességű vidéki térségekben, város-vidék méretgazdaságosságot javító együttműködésben - foglalkoztatás növelő kísérleti program TOP 1,3, TOP 6

62.2. A vidéki és szuburbánus életminőség megőrzését-javítását szolgáló és a változó körülményekhez alkalmazkodó működési feltételek kialakítása

- 62.21. A vidéki és szuburbánus életminőség javítását szolgáló és vonzerejét növelő beruházások TOP1.3 (elérhetőség) TOP2.2, TOP4.4, esetleg TOP 3.1
- 62.22. Vidéki és szuburbánus térségek esélyteremtő programjai, térségi kohézióra, együttműködésre, szolgáltatások és készségek szinergiájára építő fejlesztések (elérhető Kisbér, Bábolna, Ács számára is) TOP6.3, TOP6.4
- 62.23. Majorprogram (elérhető Kisbér, Bábolna, Ács számára is) (további elemek: Turisztikai program 3. intézkedés, Stabil, diverzifikálódó gazdaság 3. intézkedés) TOP2.2

Kapcsolódó kiemelt vagy nagy projekt:

81-es-13-as főúti nyomvonal kapacitásbővítése, a 81. sz. főút Kisbér északi elkerülőjének megépítése

1.2.4. Stabilan Az Élvonalban – Integrált Területi Program Komárom-Esztergom Megye 2014-2020

Ászár a megyei Integrált Területi Program (ITP) funkcionális térségi lehatárolása szerint a Bakonyalja – Kisalföld vidéki térség része.

Ászárt érintő projektek:

Nagy fontosságú a 81-es főút elkerülő szakasza Kisbér-Ászár térségében, egyidejűleg azonban a belterületi szakasz kerékpáros, gyalogosbarát és helyi szolgáltató-barát (parkolás, közösségi közlekedés, üzletek és vendéglátók kitelepedési lehetősége stb) átalakításainak forrásait is biztosítani szükséges.

Bakonyalja térségi integrációja, alkalmazkodó képességének megerősítése

Stratégiai programok:

- Innovatív üzleti környezet megteremtése, továbbfejlesztése
- A vidékgazdaság megerősítése
- Klímatudatos társadalom
- Vidéki és szuburbánus térségek – új egyensúlyok, alkalmazkodás

Intézkedések:

- A munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés
- Fenntartható települési közlekedésfejlesztés
- A helyi foglalkoztatási szint javítása megyei és helyi foglalkoztatási paktumok támogatásával

Kulcsprojekt:

81-es főút átkelési szakaszának gyalogos, kerékpáros-barát és vállalkozásbarát átalakítása Kisbér-Ászár területén

Térségi szinten összehangolt fenntartható településüzemeltetés feltételeinek megteremtése I.: Klímaváltozáshoz alkalmazkodó vízgazdálkodás megalapozása

Ászárt érintő támogató projekt: A Bakony-ér – Concó vízrendszerén tervezett felszíni vízrendezések és csapadék vízelvező rendszer-fejlesztések

1.3. A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata

A településfejlesztési koncepció során a következő területrendezési dokumentumok kerületek figyelembe vételre.

Országos Területrendezési Terv (2003. évi XXVI. tv.)

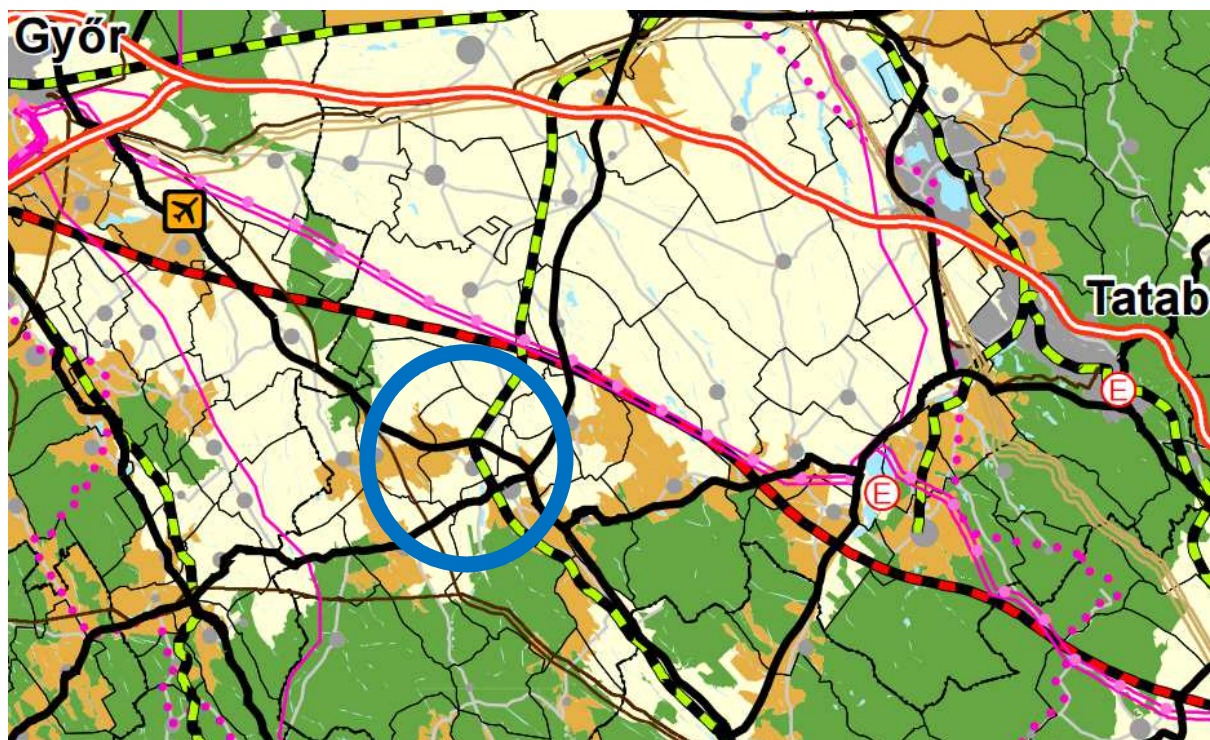
Komárom-Esztergom Megye Területrendezési Terve

1.3.1. Országos Területrendezési Terv (OTrT)

Ászár a mezőgazdasági térség és a vegyes területfelhasználású térség országos területfelhasználási kategóriában érintett.

Ászáron a következő országos jelentőségű közlekedési hálózatok és egyedi építmények találhatóak az OTRT szerint:

- főút
- egyéb országos törzshálózati vasúti pálya

Jelmagyarázat

ORSZÁGOS TERÜLETFELHASZNÁLÁSI KATEGÓRIÁK

- Erdőgazdálkodási térség
- Mezőgazdasági térség
- Vegyes területfelhasználású térség
- Vízgazdálkodási térség

Települési térség

- 1000 ha felett
- 750 - 1000 ha között
- 500 - 750 ha között
- 100 - 500 ha között
- 100 ha alatt

ORSZÁGOS JELENTŐSÉGŰ MŰSZAKI INFRASTRUKTÚRA- HÁLÓZATOK ÉS EGYEDI ÉPÍTMÉNYEK

Országos jelentőségű közlekedési hálózatok és egyedi építmények

- Gyorsforgalmi út
- Főút
- Nagy sebességű vasútvonal
- Egyéb országos törzshálózati vasúti pálya
- Nemzetközi kereskedelmi repülőtér
- Egyéb kereskedelmi repülőtér és kereskedelmi repülőtérre fejleszhető repülőtér
- Közös felhasználású katonai és polgári repülőtérre fejleszhető repülőtér
- Országos kerékpárút-törzshálózat eleme
- Országos jelentőségű kikötő
- Határkikötő

Országos jelentőségű energetikai hálózatok és egyedi építmények

- Atomerőmű
- Egyéb erőmű
- 750 kV-os átviteli hálózat távvezetékkeleme
- 400 kV-os átviteli hálózat távvezetékkeleme
- 220 kV-os átviteli hálózat távvezetékkeleme
- Földgázszállító vezeték
- Kőolajszállító vezeték
- Termékvezeték

Országos jelentőségű vízi létesítmények

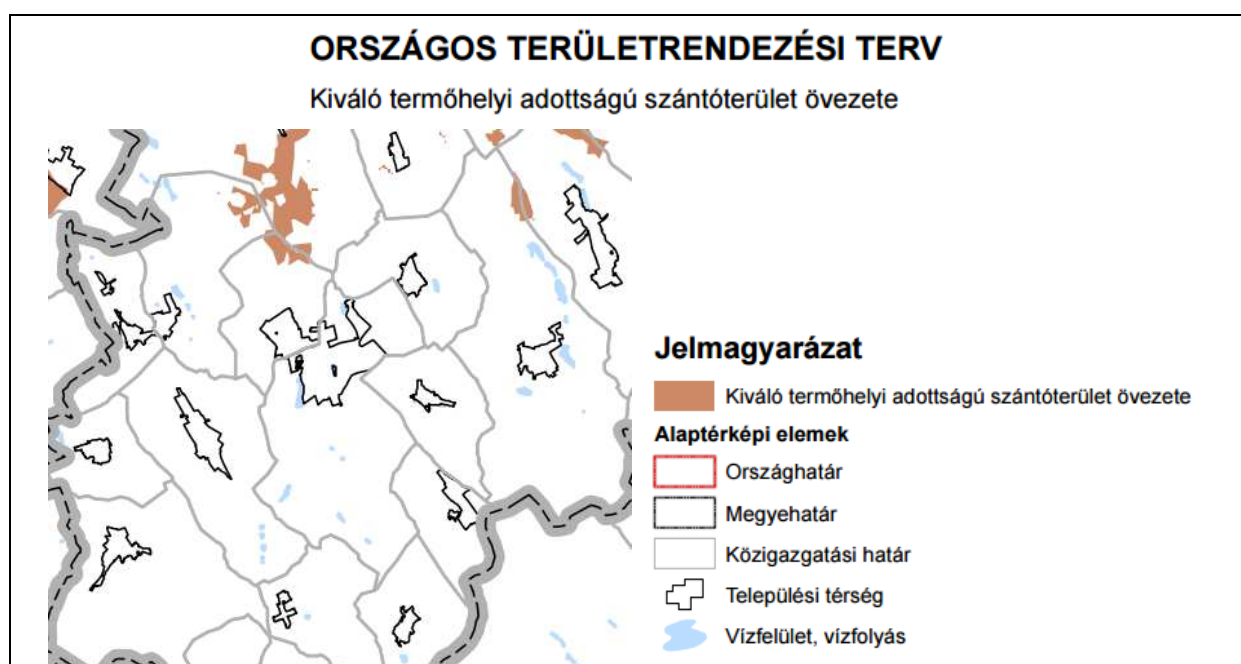
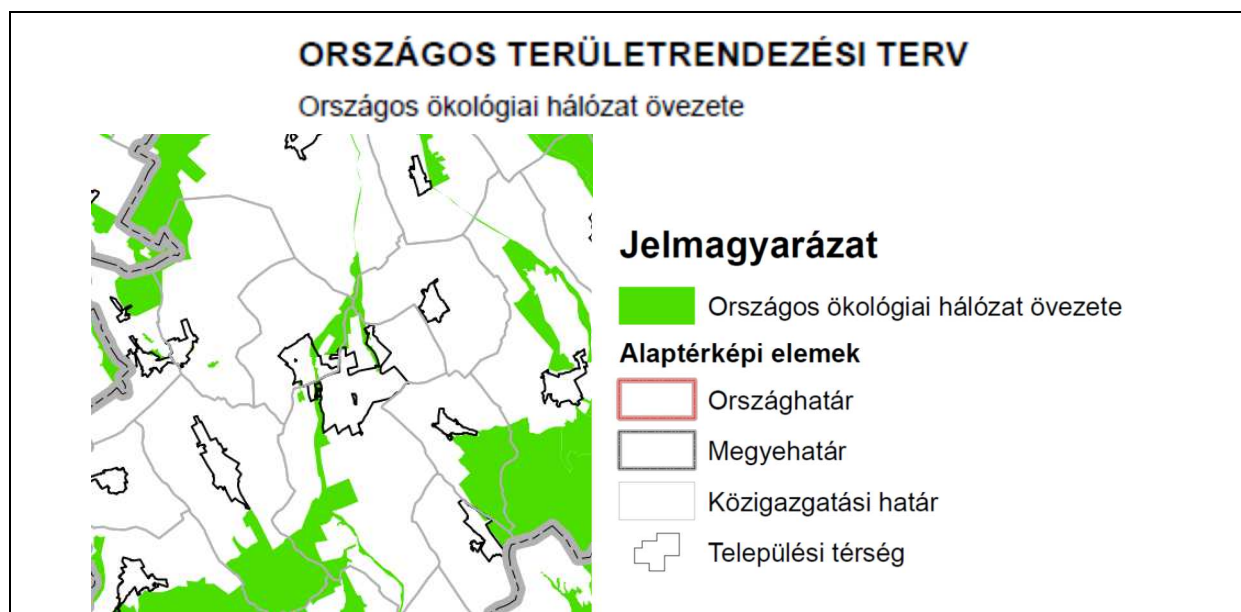
- Elsőrendű árvízvédelmi fővédvonal
- Országos jelentőségű csatorna
- Vásárhelyi-terv továbbfejlesztése (VTT) keretében megvalósuló vízkár-elhárítási célú szükségtározó
- Országos jelentőségű vízkár-elhárítási célú tározó
- 10 millió m³-t meghaladó térfogatú vízkár-elhárítási célú tározási fejlesztési lehetőség
- Kiemelt jelentőségű vízi építmény

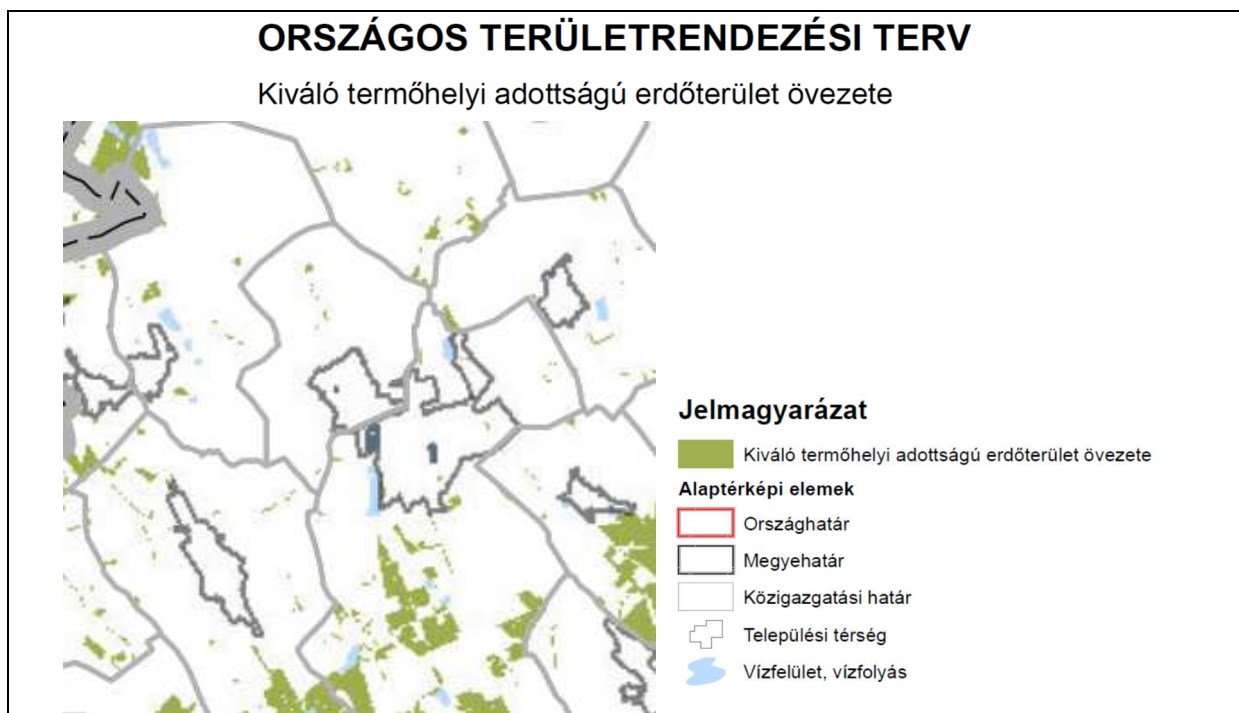
Országos jelentőségű hulladékgazdálkodási építmények

- Radioaktív hulladék-tároló
- Veszélyeshulladék-lerakó
- Veszélyeshulladék-égetőmű

Alaptérképi elemek

- Országhatár
- Megyehatár
- Közigazgatási határ
- Burkolt út

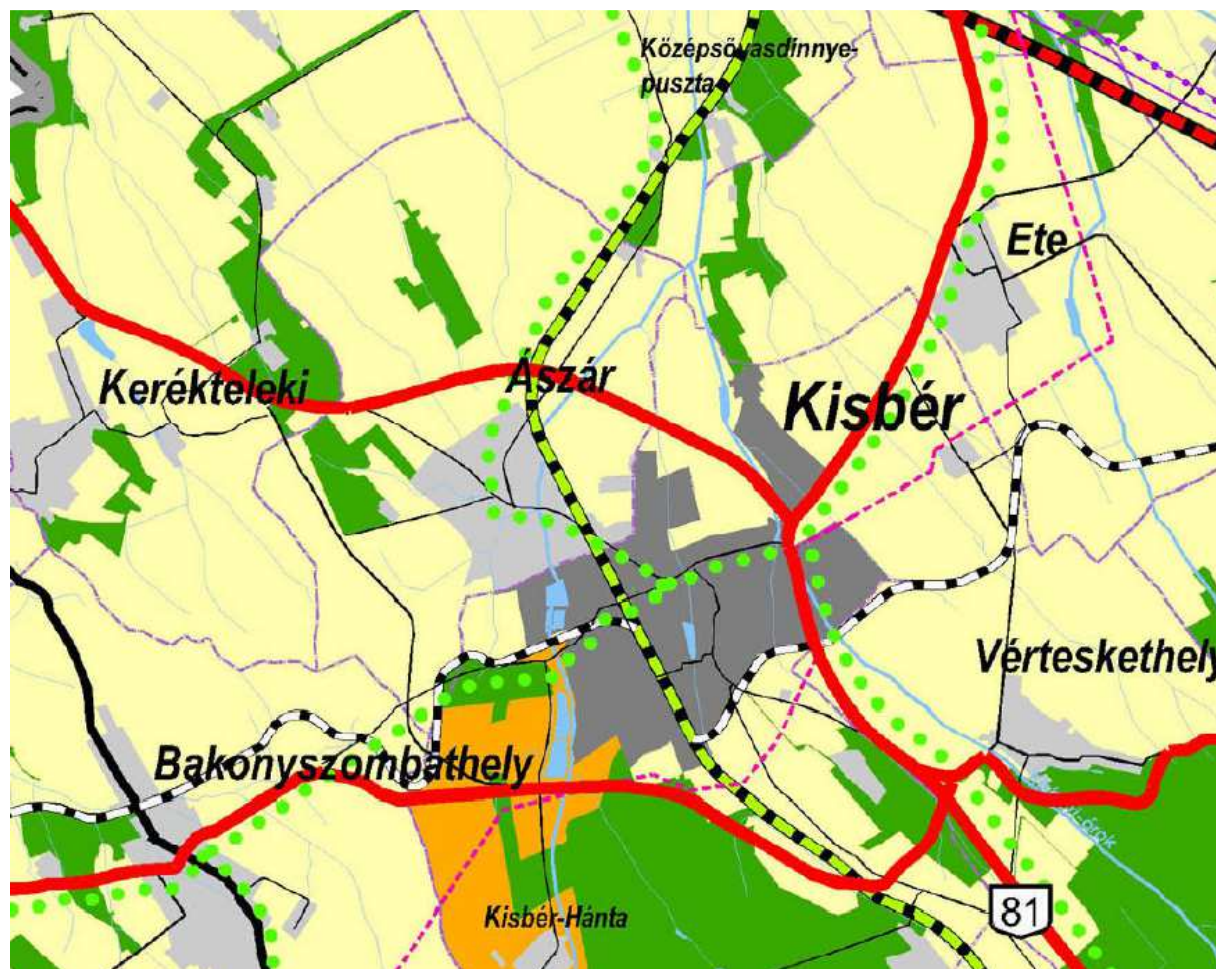
Komárom-Esztergom Megyei Területrendezési Terv

Komárom-Esztergom Megye Önkormányzata Közgyűlése a 22/2005. (IX. 29.) számú rendeletével hagyta jóvá a Komárom-Esztergom Megyei Területrendezési Tervet, melyet a 25/2011. (XII.15.) számú önkormányzati rendelettel módosított.

A megyei terv 1/C melléklet a 266/2011. (XII.15.) számú önkormányzati határozathoz (részlet)

Települések 1/B melléklet 1-7. pontja szerinti sajátos megyei térségek általi érintettsége

	A határozat 1/B. mellékletének											
	1.			2.		3.		4.		5.	6.	7.
	pontja alapján											
Település	Településhálózat sajátos megyei térségei			Turizmusfejlesztés szempontjából jelentős térségek		Védendő szerkezetű települések, térségi örökségvédelmi területek, történeli táj		NATURA 2000 területek		Nitrát-érzékeny területek	Térségi jelentőségű árutermelő mezőgazdaság területe	Szélerőmű-telepítés szempontjából vizsgálat alá vonható területek
	Település-hálózati csomópont	Városiasodó vidéki települési térség	Település-hálózati csomóponton kívüli térségi jelentőségű gazdasági központ	Kiemelt turisztikai térség	Kiemelt térséghez nem tartozó térségi jelentőségű turisztikai attrakciók	Védendő szerkezetű települések, térségi örökségvédelmi területek	Történelmi táj javasolt térsége	Különleges és kiemelt jelentőségű természet-megőrzési terület	Különleges madár-védelmi terület			
Ászár										x	x	x

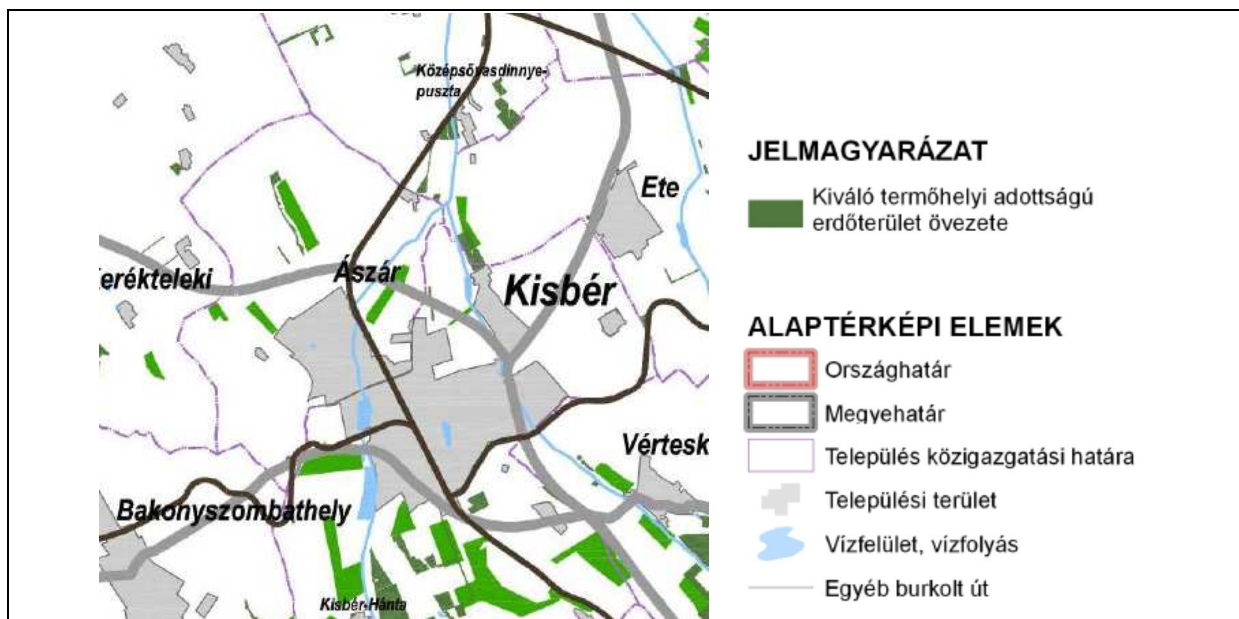
Térségi Szerkezeti Terv (forrás: Komárom-Esztergom Megye Területrendezési terve)

A megyei övezetek lehatárolásánál az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény 31/B. § átmeneti rendelkezéseket tartalmaz a megyei terv országos tervvel való összhangba-hozatalának jóváhagyásáig. Ennek értelmében az érvényes megyei tervben szereplő települést érintő megyei övezetek közül a következőket nem vettük figyelembe:

- kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete
- kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete
- nagyvízi meder övezet
- kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület övezete
- együtt tervezhető térségek övezete

Ászár a következő megyei övezetekben érintett:

- térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezete
- magterület övezete
- puffertérület övezete
- vízerózióknak kitett terület övezete

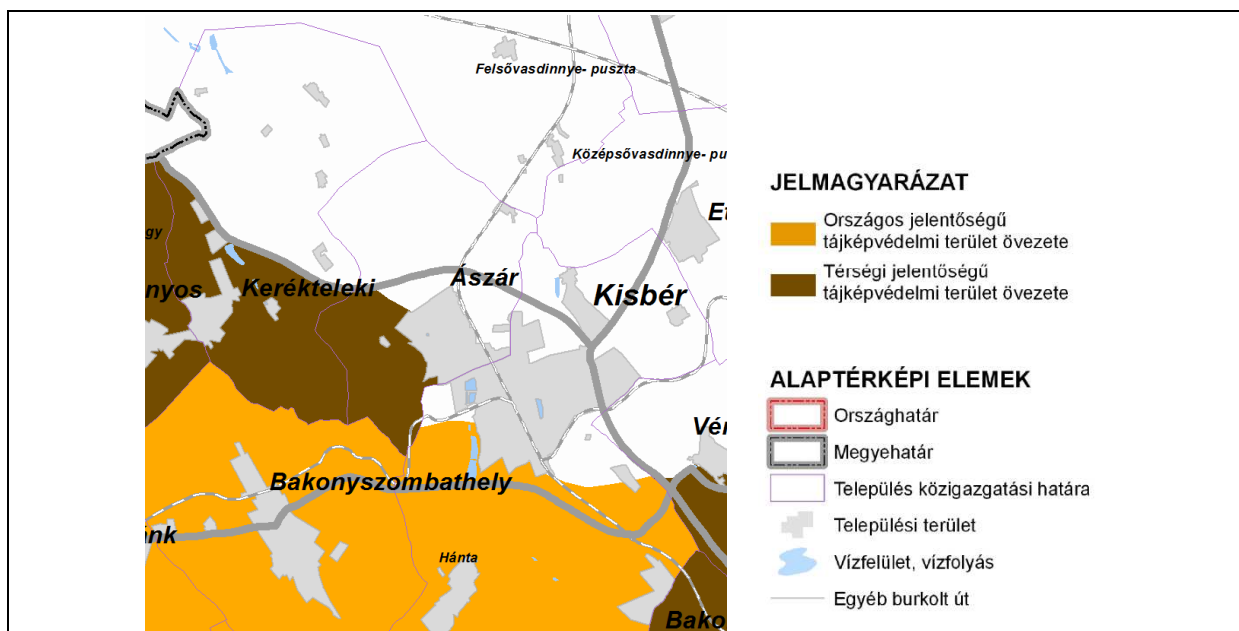

Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete

Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezetében beépítésre szánt terület kijelölése még kivételes esetben sem javasolt.

Védett természeti területen, Natura 2000 területen és az ökológiai hálózat területén ösztönözni kell az övezet termőhelyi adottságainak megfelelő honos erdőállományainak megőrzését, a tájidegen erdőállományok honos erdőállományokra történő fokozatos lecserélését.

A természet védelméről szóló törvény hatálya alá nem tartozó erdőterületeken elő kell segíteni a meglévő erdőállományok természetes illetve természetszerű erdőkké történő átalakítását, a folyamatos erdőborítást biztosító erdőgazdálkodási módszerek elterjedését.

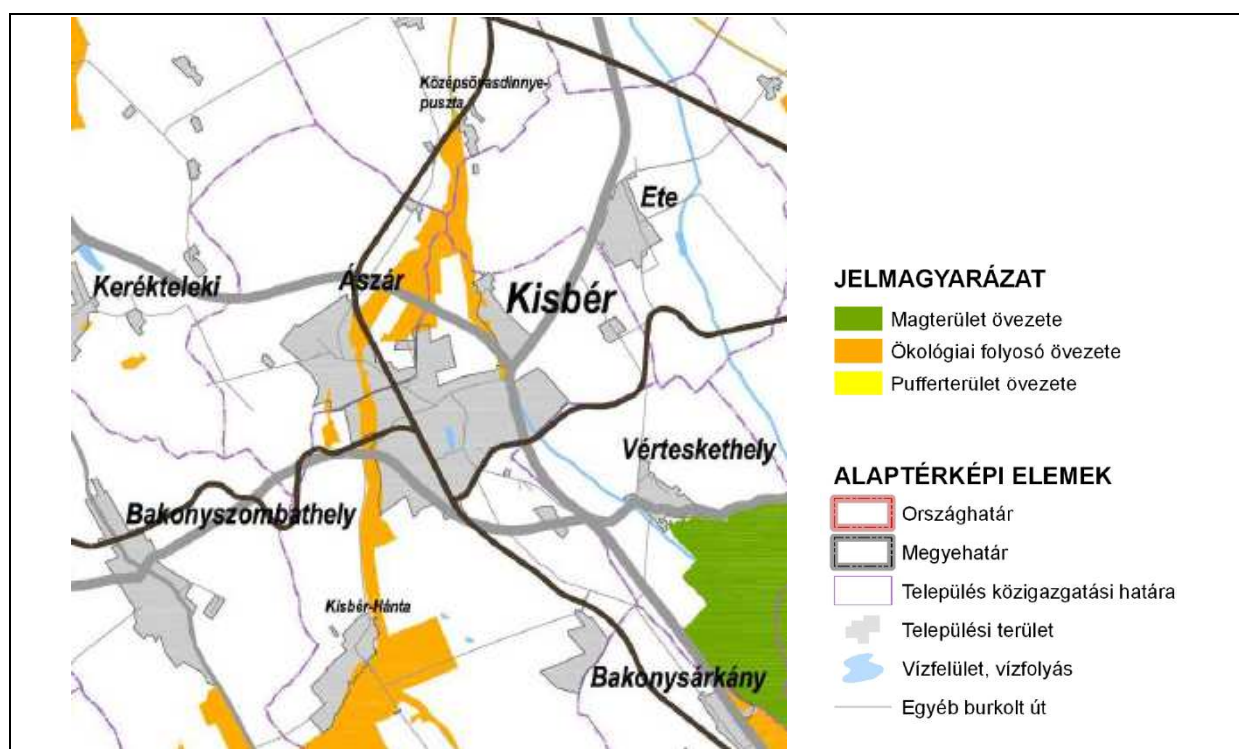

Az országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezete lehatárolását alátámasztja többek között, hogy az Országos Területfejlesztési Koncepcióról szóló 97/2005. (XII. 25.) OGY határozat szerint a táj integráns értékhordozó, komplex, kulturális, társadalmi, természeti kategóriát alkot,

az Európai Táj Egyezményhez való csatlakozásunk pedig megköveteli a tájak, tájképi értékek fokozott védelmét, a tájkarakter kutatását és feltárását.

Az országos övezeti lehatárolás településhatáros, amelyben az országos tájképvédelmi terület övezete tartalmaz olyan településeket, amelyek vagy természeti, vagy kulturális örökségi, vagy mindkét szempont együttes jelenléte alapján kerültek be az övezetbe. A megyei terv az országosan lehatárolt településeken belül konkrét folthatáros övezeti tartalmat állapít meg.

Az országos övezetbe tartozó területek védelme érdekében a törvény egyes területfelhasználási kategóriák kijelölésével, valamint a bányászati tevékenység és a közműrendszerek elhelyezésével kapcsolatban állapít meg korlátozásokat. Meghatározza ezen túl a településrendezés eszközeiben alkalmazandó szabályokat, melyek az övezet települési szintű lehatárolását és védelmét biztosítják.

Országos ökológiai hálózat térségi övezetei (Magterület, Ökológiai folyosó, Pufferterület)

Ökológiai folyosó

Az ökológiai folyosók területén törekedni kell arra, hogy a természetes és természetközeli élőhelyek folyamatos rendszert alkossanak.

Az ökológiai folyosók vízfolyások menti területére eső mezőgazdasági területeket nem beépíthető korlátozott használatú mezőgazdasági területként, erdőterületként, vagy vízgazdálkodási területként célszerű kijelölni.

Minden vízfolyást ökológiai, vagy zöld folyosóként javasolt kezelni.

Az élővizek természetes mederalakulatait és az élővizeket kísérő természetes társulásokat a biológiai öntisztító-képesség fenntartása és a vízi élővilág sokféleségének megőrzése érdekében meg kell őrizni.

Amennyiben a természetes mederalakulatot már megváltoztatták, úgy terv készítése javasolt a vízfolyás természetszerű rehabilitációjára.

Új vízkivétel, csak oly mértékben javasolható, amely az élővíz természetes voltát nem veszélyezteti.

Ászár-Neszmélyi borvidék

A területen már a római korban is termesztettek szőlőt, majd a 18. század végére ismét jelentős termelővé és borexportőrré vált. A II. világháború után a termelési és minőségi problémákkal küzdött, állapota 1977-re állt helyre.

Talaja főként löszön kialakult barna erdőtalaj, de előfordul mészkövön, dolomiton kialakult rendzina és homokkövön, márgán képződött barna erdőtalaj is. Éghajlata az országos átlagnál hűvösebb, csapadékosabb, erősen szeles, de a hőingadozás kicsi és a napsütéses órák száma is elég nagy. Legjobb termőterületei a tengerszint felett 150-300 méterrel helyezkednek el, a Vértes és a Gerecse hegység napsütötte lejtőin.

Névben és technológiában a borvidék talán leglátványosabb fejlődésén az 1990-ben létrehozott Hilltop Neszmély pincészet ment keresztül. Főborásza, Kamocsay Ákos 1997-ben Angliában, 1999-ben Magyarországon lett az év borásza.

Borházak és pincészetek:

- Balázs és Gesztesi családi pincészet
- Borboléta Pincészet
- Csaszókóczy Pince
- Currus Kézműves Kispince
- Darázi Pince
- Fülöp Pince
- Gelbmann Pince
- Gottwald Borászat
- Hilltop Neszmély Borászati Zrt.
- Horváth Családi Pincészet
- Jónás Pince
- Kiss János Pincészet
- Korom Péter Családi Pincészete
- Kősziklás Pince
- Simecz Pince
- Szöllősi Pincészet
- Turay Családi Pincészet
- Wéber Családi Pincészet

2.1.4.c. melléklet: Natúrpark területek

(Forrás: Vértesi Natúrpark Alapító Dokumentuma, www.dunapgv.hu)

Ászár a Bakonyalja Natúrpark tervezett területe. A Bakonyalja Környezetvédelmi és Turisztikai Egyesület célja a megújuló energiákban és az organikus gazdálkodásban rejlő lehetőségek kiaknázása, átfogó kezelési fenntartási terv kidolgozása, ökogazdálkodás, zöldturizmus segítése.

2.5.2.c. Komárom-Esztergom megye műemlékei

Azonosító	Törzsszám	Helység	Név	Hrsz
6294	2538	Ászár	R.k. templom	208/1
6295	2539	Ászár	Ev. templom	65
6296	2540	Ászár	Sírkő	208/1
6293	2541	Ászár	Sörház	763
6292	8464	Ászár	lakóház	823/1
6291	10195	Ászár	lakóépület	459

Veszélyeztetett emlékek:

AZON. TÖRZSSZ. HELYSÉG NÉV OSZ T. MEGJEGYZÉS

6293 2541 Ászár Sörház 3 folyamatosan romló állapot

A megyében jelenleg nem található világörökségi terület, azonban több várományos terület is szóba jöhet a Római limes, a Dunakanyar kultúrtáj, a Komáromi erődrendszer és a Tájház hálózat Magyarországon kapcsán. A római limes érintette települések köre nem teljes az OTrT-ben, hiányzik Mocsá, Naszály, Tokodaltáró és Mogyorósbánya. A történeti települések övezetbe viszont bekerült Ászár és Lábatlan, melyeknél nem megállapítható a szándék, az adatszolgáltatás szerint egyik terület sem érintett. Mivel a terv az OTrT szabályozása szerint csak az érintett településeket jelölte ki, ezért a pontos világörökség várományos területet illetve a történeti települések Komárom-Esztergom megye Területrendezési Terve Módosításának Környezeti Értékelése 42 településképvédelmi területét a településrendezési tervben kell meghatározni. Utóbbi területnek magában kell foglalni az összes országos és helyi védeltséget is. A világörökség várományos területre vonatkozóan az OTrT csak a külszíni bányászat korlátozására, a közlekedés és a közművezetékek tájba illesztésére és utóbbi felszín alatti vonalvezetésére határoz meg szabályokat.

A vízerózióval a tervmódosítás a korábbi megyei tervben a Geológiai Szolgálat alapján lehatárolt területet használta fel, mely során kiderült, hogy Ászár közigazgatási területét mégsem érinti a vízerózió.

1.4. A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek - az adott település fejlesztését befolyásoló - vonatkozó megállapításai

Szomszédos települések:

Ászárt délkeletről Kisbér, délről Bakonyszombathely, nyugatról Kerékteleki, északról Tárkány, keletről Ete határolja.

Településszerkezeti és funkcionális szempontból is meghatározó adottság, hogy Ászár és a szomszédos Kisbér város belterülete összenőtt, foglalkoztatás és alapszintű szolgáltatások szempontjából kétirányú átjárásról beszélhetünk. Bár közigazgatásilag a két település 2002-ben

szétvált, többek között az egyre szűkülő pénzügyi mozgástér miatt az együttműködés a településfejlesztés, a –rendezés és az –üzemeltetés vonatkozásában elkerülhetetlen.

Ászárhoz **Kisbér** külterülettel és belterülettel is kapcsolódik, átnyúló védőtávolság nincs.

Bakonyszombathely külterülettel, nagyrészt mezőgazdasági területtel kapcsolódik.

Kerékteleki külterületekkel - erdőterületekkel, mezőgazdasági területekkel kapcsolódik Ászárhoz.

Tárkány külterületekkel kapcsolódik Ászárhoz.

Ete mezőgazdasági külterületekkel kapcsolódik Ászárhoz.

1.5. Hatályos településfejlesztési döntések bemutatása

Ászárra vonatkozóan a Kisbéri hatályos fejlesztési koncepció tartalmaz fejlesztési célokat, mivel akkor még közigazgatásilag egy településnek számított Kisbérrel.

Az akkori célok részben megvalósultak, mint a Jászai Mari tér tereprendezése, pihenőpark kialakítása, Ászári tó rendezése. Az elmúlt években az intézmények felújítása is megvalósult a polgármesteri hivatal kivételével.

A település erősségét még mindig a térségi közlekedési folyosók, a lovas és borturizmus, a szép természeti környezet adja. Ugyanakkor a nagy tranzitforgalom továbbra is problémát okozhat a 81 sz. főút lakóházainak, és vannak még olyan területek a településen, amelyeknek a vízrendezését meg kell oldani.

Az utcafásítások és védőfásítások telepítése is, mint megvalósítandó elem szerepel a jelen koncepcióban.

1.6. A település településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata

1.6.1. A hatályban lévő településrendezési eszközök

63/2007. (VIII.27.) sz. Képviselő-testületi határozattal jóváhagyott településszerkezeti terv.

Módosította:

- 69/2011. (IV.19.) sz. önkormányzati határozat
- 116/2012. (XI.13.) sz. önkormányzati határozat

8/2007. (IX.01.) sz. Képviselő-testületi rendelet a helyi építési szabályzatról.

Módosította:

- 14/2011. (VII.5.) sz. önkormányzati rendelet
- 17/2012. (XI.13.) sz. önkormányzati rendelet

1.6.2. A hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemek

Beépítésre szánt területek

A/ LAKÓTERÜLETEK

- 81. sz főút és az Újszőlő utca közötti tervezett lakóterületek - **Nem valósult meg.**
- Déli lakóterületek a sportpálya mellett - **Nem valósult meg.**

B/ GAZDASÁGI TERÜLETEK

- Elkerülő út melletti ipari gazdasági területek. - **Nem valósultak meg.**
- Elkerülő út melletti kereskedelmi szolgáltató gazdasági területek. - **Nem valósultak meg.**

C/ KÜLÖNLEGES TERÜLETEK

- Lovassport pálya - **Nem a rendezési tervnek megfelelően valósult meg.**

D/ ERDŐTELEPÍTÉSRE JAVASOLT TERÜLETEK - **Nem valósultak meg.**

1.7. A település társadalma

1.7.1. Demográfia, népesesség, nemzetiségi összetétel, képzettség, foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok, életminőség

Az alábbi információk a 2013. évi ksh adatokból származnak.

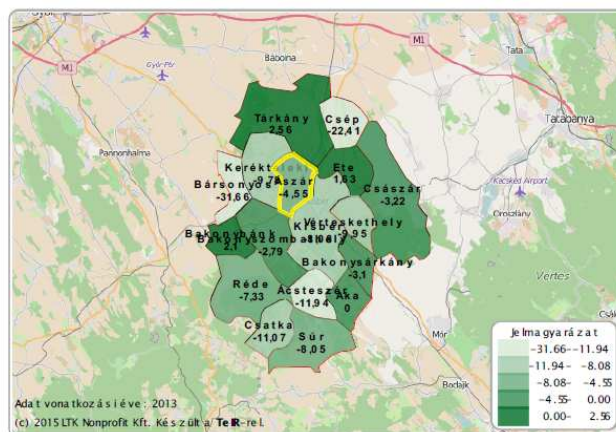
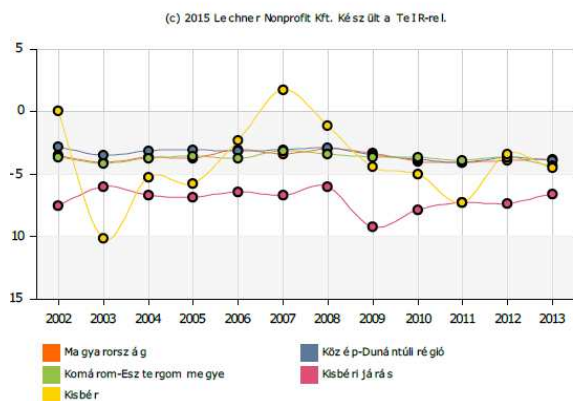
Ászár területe 19 km², lakónépesége 1 713 fő 2013. évi adatok szerint.

Lakónépeség alakulása:

Népeség: Lakónépeség (dec 31-én):

	Fő
2007	1758
2008	1784
2009	1791
2010	1785
2011	1773
2012	1762
2013	1757
2014	1765
2015	1760
2016	1736

Természetes szaporodás/fogyás

Ászár természetes fogyása az elmúlt tíz évben az országos, megyei és régiós adatoknál szerint alakult, mértéke 4,55 % volt. A Kisbéri járás természetes fogyásának értékénél ez kedvezőbb adat.

Az élve születések száma (10 fő) jelentősen kevesebb, mint a halálozásoké (18 fő). Viszont az elvándorlás valamivel kisebb mértékű (72 fő) mint az odavándorlás (78 fő). A vándorlási egyenleg a kisbéri járáséval szinkronban alakult.

Belföldi vándorlási különbözet 2009-2013, átlag ezer lakosra vetítve

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	52	18	34
2009	65	30	35
2010	44	33	11
2011	50	48	2
2012	36	35	1
2013	33	26	7
2014			

Az öregedési mutató 106,38, ez az érték az országos, megyei és régiós értékeknél kisebb mértékű előregedésre utal.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Munkaképes lakosok száma:	1266	1269	1266	1283	1283	1283	1280	1273

A 2015. évi adat a nemek megoszlása szerint: 643 férfi és 630 nő.

Munkanélküliségi ráta:

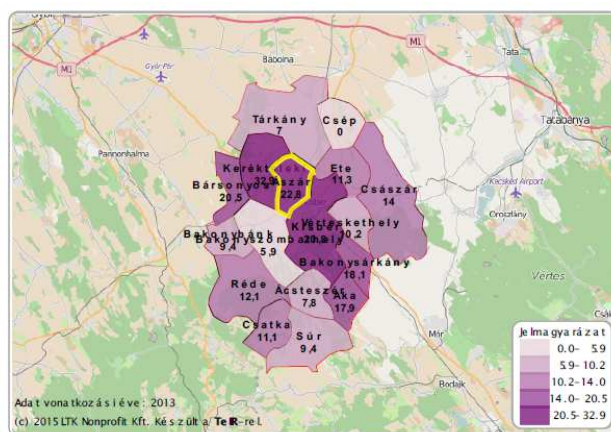
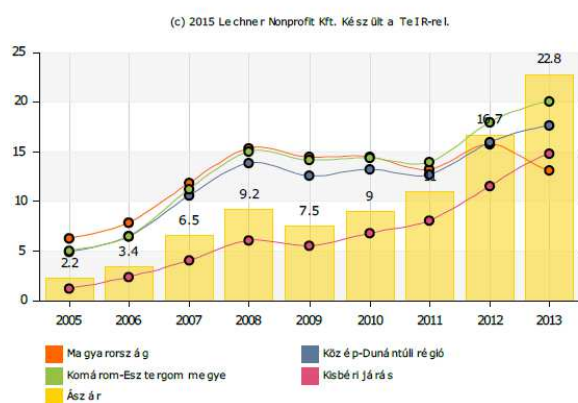
Amint országszerte, a gazdasági válság Ászáron is érezteti kedvezőtlen hatását a munkanélküliségi mutatókon: a regisztrált munkanélküliek száma jelentősen megnövekedett 2009-ben, azóta azonban csökkenő képet mutat, részben a közmunka programok indulása, részben a közeli üzemek egy részének termelésében a lassú újraindulás miatt. 2015-re a munkanélküliségi ráta 1,7 %-os értékre csökkent. A munkanélküliség aránya helyben nem éri el az országos átlagot, de a statisztikai adatok nem mutatják a rejtett munkanélküliséget: azokat, akik együttműködés hiányában már a regisztrált munkanélküliek köréből is kimaradtak, vagy a sűrű gazdaságban dolgoznak.

Nyilvántartott álláskeresők száma 2008-2015

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	623	643	1266	22	3,5%	26	4,0%	48	3,8%
2009	623	646	1269	34	5,5%	36	5,6%	70	5,5%
2010	631	635	1266	38	6,0%	29	4,6%	67	5,3%
2011	640	643	1283	36	5,6%	29	4,5%	65	5,1%
2012	640	643	1283	36	5,6%	18	2,8%	54	4,2%
2013	641	639	1280	25	3,9%	14	2,2%	39	3,0%
2014	643	630	1273	18	2,8%	16	2,5%	34	2,7%
2015	651	646	1297	17	2,6	5	0,8	22	1,7%

Magas-illetve alacsony jövedelműek aránya (fő)

Az 5 millió Ft feletti adósávon adózók száma száz, 1 millió Ft alatti adósávon adóóra vetítve.

A 2013-as évet megelőzően a Kisbéri járással együtt elmaradás látszott az országos, megyei és térségi adatokhoz viszonyítva, de az egyre növekvő arányszám 2012-13-ra felzárkózott. Ászáron ez az érték 2013-ban 22,8 fő volt, amely országos, megyei, térségi és járási szinten is kedvező értékek számít.

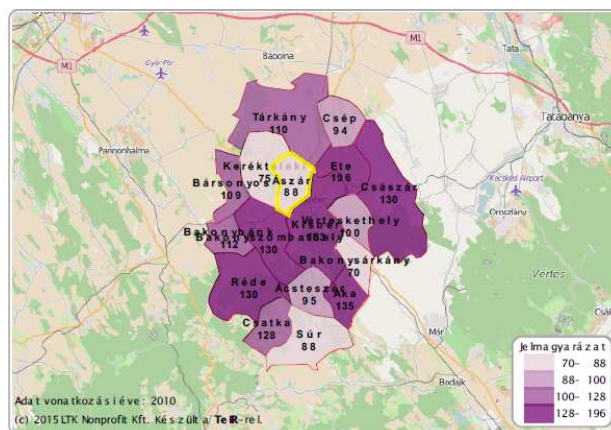
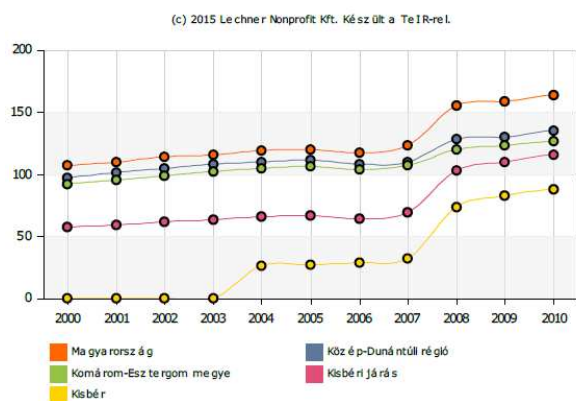
Adófizetők aránya (százalék):

Az adófizetők aránya szinte stagnál elmúlt években, az ászári 54,58%-os érték az országos, megyei, és régiós adatoknál is magasabb.

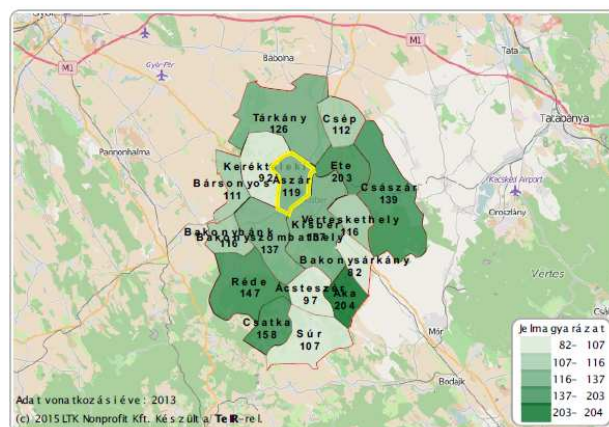
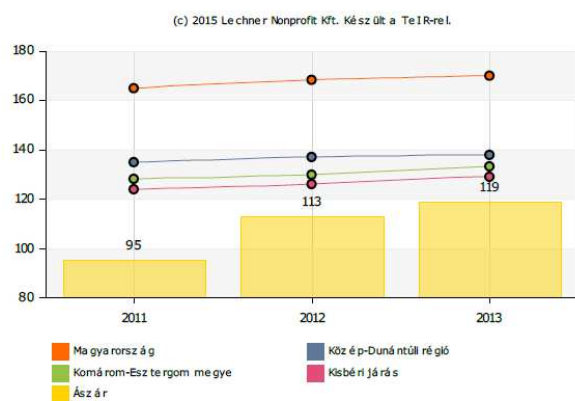
Az egy lakosra jutó összes nettó jövedelem az országos tendenciáknak megfelelően folyamatosan növekszik, viszont a mértéke meg is haladja az ország többi területén mért értéket.

Gazdaság

A regisztrált gazdasági vállalkozások száma ezer lakosra 2010-ig (db)

A regisztrált gazdasági vállalkozások száma ezer lakosra 2011-től (db)

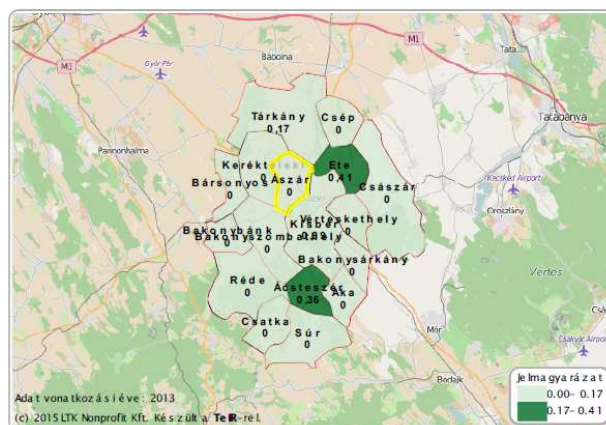
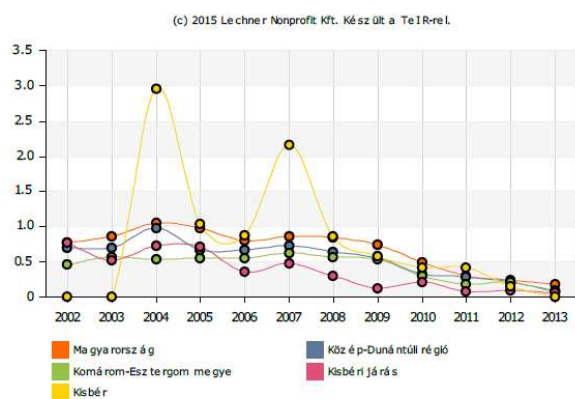

A regisztrált gazdasági vállalkozások száma 2008 környékén ugrásszerűen nőtt. Ez a folyamat országosan jelentkezett. 2008 előtt a gazdasági vállalkozások száma Ászár elmaradt az országos átlagtól, azóta viszont annak megfelelően alakul.

Kereskedelmi szálláshelyek

A 2014-2016. években 2 db új szálláshely szolgáltató épület létesült Ászáron (ezzel párhuzamosan egy régi szolgáltató megszűntette a működését). Jelenleg a két vendégházban összesen 45 férőhely van a községben.

Új építésű lakások aránya:

Országos tendencia a gazdasági válság óta az új építésű lakások számának esése, Ászáron is ezt tapasztalhatjuk. Inkább a lakásfelújítások száma jelentős, ami a községbeli telekviszonyokkal van összefüggésben: kevés a beépítetlen építési telek, beépített telek (tehát eladó, lakatlan ház) ezzel szemben rendszeresen, aránylag nagy számban eladó.

Képzettség

Komárom-Esztergom megye népességének iskolázottsági színvonala az elmúlt években jelentősen nőtt. A 2011-es népszámláláskor a 15 éves és idősebb népesség 27 százalékának legfeljebb általános iskola, 26 százalékának szakmai oklevéllel egybekötött középfokú, 30 százalékának érettségi bizonyítvány, 13 százalékának pedig felsőfokú diploma a legmagasabb iskolai végzettsége. Mindössze 3,7 százaléknyan vannak, akik az általános iskolát sem végezték el. A 8. évfolyamot befejezettek aránya a megyében a magasabb, az érettségizettek és felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya azonban elmarad az országos átlagtól 4,3 százalékponttal.

A kistérségen belül Kisbéren és Ászáron magas a legalább érettségizettek aránya a 18 éves és idősebb népességben. 2011-ben a 40 % feletti kategóriában végzett a település. Ez az érték a megye városainak eredményeinél alacsonyabb.

Nemzetiségi összetétel

A község roma lakossága a népességbe betagozódott. Bár erről nyilvántartás nincsen, a magukat köztudomásúlag romának valló családok a község több pontján elszórtan élnek, életmód és szokásrend tekintetében lényeges eltérést nem mutatnak a hasonló színvonalon élő nem roma lakosságtól. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat a 2014. évi választásokkal megszűnt, mivel a 2011-évi népszámlálás szerinti kisebbségi nemzetiségi létszám alapján újabb választást nem lehetett kiírni. Etnikai konfliktusra a községben nem volt példa.

Vallási összetétel

Komárom-Esztergom megyében az elmúlt 10 évben a valamely valláshoz felekezethez tartozók aránya 70-ről 50 százalékra mérséklődött. A vallási közösségek közül a legnagyobb a katolikusoké (74%), ezt követi a református (20%), majd az evangélikus vallásúak aránya (3%).

Általánosan elmondható, hogy egyre nő a felekezethez nem tartozók száma megyei szinten.

Ászár lakossága – amennyiben egyáltalán –, jellemzően római katolikus, református és evangélikus vallási felekezethez tartozik. Bár nem ez a legnagyobb létszámú vallási közösség,

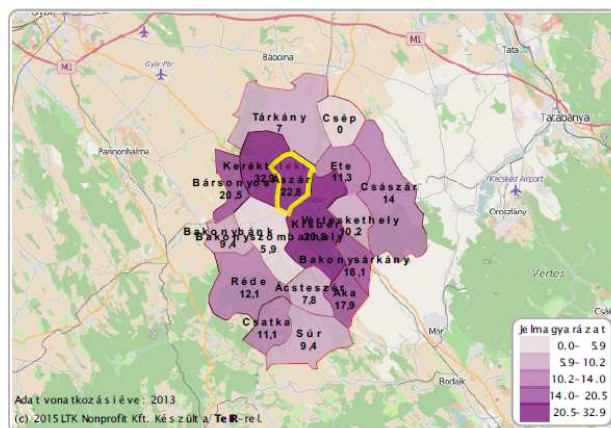
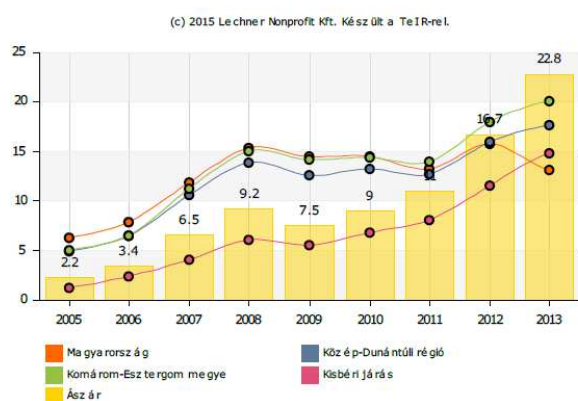
csak a református egyházközséget látja el önállóan a lelkész. A másik két egyházközség filiaként (kapcsolt településként) ellátott.

Jövedelmi viszonyok

A hátrányos helyzetű kistérségnek számító Kisbéri Kistérségben Ászár az anyagilag konszolidáltabb falvak közül való. A munkalehetőségek számát nem csupán a környező nagyvárosok ipari parkjai, hanem Kisbér város közelsége is kedvezően befolyásolja. Ennek ellenére – a munkanélküli vagy csupán alacsony bért elérő, egy keresős vagy sok gyermekes családok – körében megjelenik az adósságcsapda vagy az alacsony jövedelmi viszonyok. Többek közt ezekre a családokra is jellemző a komoly mértékű eladósodás.

Magas-illetve alacsony jövedelműek aránya (fő)

Az 5 millió Ft feletti adósávon adózók száma száz, 1 millió Ft alatti adósávon adózóra vetítve.

A 2013-as évet megelőzően a Kisbéri járással együtt elmaradás látszott az országos, megyei és térségi adatokhoz viszonyítva, de az egyre növekvő arányszám 2012-13-ra felzárkózott. Ászáron ez az érték 2013-ban 22,8 fő volt, amely országos, megyei, térségi és járási szinten is kedvező értéknek számít.

Szegregátumok (Forrás: KSH)

Ászár - Szegregátumok adatai :

A szegregációs mutató (legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül) értéke az érintett területen **50% feletti** és a területen élő népesség száma eléri az **50 főt****

Forrás: 2011. évi népszámlálás

Mutató megnevezése	Ászár összesen
Lakónépesség száma	1716
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	17,8
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	65,3
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	16,9
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	16,6
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	10,0
Lakásállomány (db)	675
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	5,6
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	28,8
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	7,2
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	66,7
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	28,6
Állandó népesség száma – a mutató a település egészére állítható elő, szegregátumokra nem	1749
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	53,9
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	47,6
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	8,3
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	4,1
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	4,3
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	2,9

** Ászár településen a szegregációs mutató 50%-os határértéke mellett nem található szegregátum

A szegregációs mutató (legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül) értéke az érintett területen **40% feletti** és a területen élő népesség száma eléri az **50 főt****

Forrás: 2011. évi népszámlálás

Mutató megnevezése	Ászár összesen
Lakónépesség száma	1716
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	17,8
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	65,3
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	16,9
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	16,6
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	10,0
Lakásállomány (db)	675
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	5,6
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	28,8
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	7,2
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	66,7
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	28,6
Állandó népesség száma – a mutató a település egészére állítható elő, szegregátumokra nem	1749
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	53,9
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	47,6
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	8,3
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	4,1
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	4,3
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	2,9

** Ászár településen a szegregációs mutató 40%-os határértéke mellett nem található szegregátum

1.7.2. Települési identitást erősítő tényezők (történeti és kulturális adottságok, társadalmi élet, szokások, hagyományok, nemzetiségi kötődés, civil szerveződések, vallási közösségek stb.)

Története

Már a kőkorból lakott hely volt. A bronzkorban és a késő vaskorban is lakták. Az itt előkerült 148-ból származó római katonai diploma az illír nép azal törzsének megtelepedését bizonyítja. Az őslakosság telepéből jelentős római helység fejlődött ki, ezt több e korból származó kincslelet bizonyítja. Területén avar kori leleteket is találtak.

Neve oklevélben 1268-ban nemesi névben fordul elő első ízben. Ekkor a birtok György fia Márton ispán tulajdonában volt. 1327-ben már királynéi birtok. Területéből 1358-ban egy

jelentős birtokrészt Hántához csatolták. 1394-ben Zsigmond király hűséges szolgálataikért Kanizsai János fiainak Miklósnak és I. Istvánnak adományozta.

1456-ban a Kanizsaiak 4000 arany értékben a Rozgonyiaknak zálogosították el, tőlük szintén zálogként Bajnai Both Ambrus tulajdonába került. 1495-ben Both András hasonló feltételekkel Somi Józsnak, a délvidék főkapitányának adta zálogba.

Somi Józstól a gesztesi várral együtt 1513-ban Enyingi Török Imre majd fia, Török Bálint kezére került.

1529-ben a törökök elpusztították, de 1531-ben már újra települt. 1581-ben tímár birtok volt, török földesura Mehmed szpáhi. Enyingi Török István halála után a gesztesi uradalommal együtt leányágon Bedeghy Nyári Pálné Török Zsuzsanna gyermekei kezére került. Tőlük 1628-ban gróf galántai Esterházy Miklós nádor vásárolta meg, majd Ászár felét kedvező feltételekkel Zichy Istvánnak zálogosította el. 1666-ban osztozkodás folytán Eszterházi Ferencé lett.

A XVIII. század közepétől jelentős sörfőző üzeme volt, a sörfőzés megszűnése után a sörpincét borpincének használják. Az 1784. évi népszámláláskor gróf Esterházy János ászári birtokán 122 házban 166 család élt. Né pessége 866 fő volt, 7 nemest, 13 polgárt, 59 parasztot és 119 zsellért írtak össze.

1848-ban már 1515 lakója volt. Földesura gróf Esterházy Miklós.

1890-ben alapították a Kisbér-fűzitői Egyesült Gyár Rt burgonyakeményítő-, szörpgyárát, amely akkor az Osztrák-Magyar Monarchia legnagyobb ilyen jellegű gyára volt. 1896-ban alapította Ászáron híres ménesét az ország egyik legnagyobb angoltelivér tenyésztője, Schwarzenberg Alajos herceg.

Jelentős szőlőkultúrája alapján a történelmi (Ászár-Bársonyosi) borvidékhez tartozik. Az Ászári Aranykalász Termelőszövetkezet 1950-ben alakult, 1978-ban csatlakozott hozzá a Kerékteleki Béke TSZ.

1977. 04. 01-től Kisbér-Ete-Hánta közös tanácsú nagyközséghez csatolták és 25 éven keresztül Kisbér városrészeként funkcionált. A település lakossága az egyre romló gazdasági helyzet és a község folyamatos leépülése miatt 1999. november 07-én népszavazás keretén belül döntött a Kisbértől történő leválás mellett, hogy önállóan folytassa tovább életét. 2002. október 20-i önkormányzati választások óta ismét önálló önkormányzata van Ászárnak. 2013. január 1-jétől a Bársonyos és Kerékteleki községekkel, 2015. óta pedig Kerékteleki községgel közös önkormányzati hivatal tart fenn.

A település kulturális élete több pólusú: Községi Ház, iskola és a turisztikai célú kiállítóhelyek.

Nevezetességei

- Fellner Jakab által épített sörház 1760-1769, ma borpinceként szolgál.
- 1831-ben épített késő klasszicista stílusú templom.
A copf stílusú templomot 1777-ben építették. Kertjében barokk, 1778-ból való sírkő látható.

Híres szülőtte: Jászai Mari (Ászár 1850., Bp. 1926.)

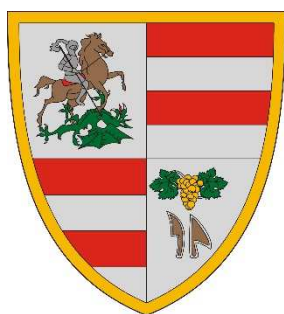
- Jászai Mari (1850–1926), a magyar színművészet egyik legnagyobb alakjának szobra.
- 1976 októberében megnyílt Jászai Mari Emlékház.

Ászári székhelyű civil szervezetek

- Ászár Községért Közalapítvány
- Jászai Mari Általános Iskoláért Alapítvány
- Ászári OVI Alapítvány
- Ászár Községi Sport Egyesület
- Kisbér-Ászár Sakkbarátok Egyesülete
- Ászári Honismereti és Helytörténeti Egyesület
- Jászai Mari Nyugdíjas Klub

Címer

A címerkép befogadására egy négyelt háromszögű gótikus pajzs (SCUTUM TRIANGULARE) szolgál, melyet aranykeret szegélyez.

A címerpajzs jobb felső kazettájában barna lovon ezüstpáncélos lovas dárdával döfi le az előtte lévő zöld színű sárkányt (mint ezt több település címerében is láthatjuk). A sárkány piros nyelvének fekvése már az állat agóniáját mutatja.

A bal felső és a jobb alsó kazetta együtt hétszer egyenlő szélességűre vágott váltakozva piros, fehér mező, mely felülről piros osztottal indul.

A bal alsó kazettában felül lebegő aranyszínű szőlőfürt két zöld szőlőlevéllel két oldalt alatta egykori ekevas és csoroszllya sziluettje látható.

A címerképben látható sárkányt ölő lovag Szent Györgyre, a község védőszentjére utal, kifejezve a bátorságot és a másokon való segítség szándékát. Az agonizáló sárkány képe azt a reményt fejezi ki, hogy az ártó szándék és gonoszság kimúlik a világból. A kép utalás a község római katolikus templomában látható freskóra, valamint arra, hogy a községben messze földön híres lótenyésztés folyt, illetve folyik.

A ló barna színe a hűséget jelképezi.

A bal felső és a jobb alsó kazettában együttesen hétszer vágott mező színei, valamint a pajzs formája a község Árpád-kori alapítására, a váltott kazetták történelmének viharaira, egyúttal hűségére, a magyarság vállalására utalnak.

A bal alsó kazetta a község Mária Teréziától kapott 1774-es címerének elemeit tartalmazza azzal, hogy az akkori búzakéve helyébe szőlőfürt került, s ezek együttesen kifejezésre juttatják a hagyománytiszteletet és a hagyomány továbbfejlesztésének képességét, mivel címerképbe emeli a magasabb mezőgazdasági kultúrát jelző szőlőtermelést, illetve borkészítést utalva az ászári bor országos hírére.

1.8. A település humán infrastruktúrája

1.8.1. Humán közszolgáltatások (oktatás, egészségügy stb.)

A településen csak alapfokú intézményrendszer működik, a középfokú intézmények a szomszédos Kisbéren érhetők el. Az intézményi rendszer a Kisbértől való elszakadás után folyamatosan korszerűsödött, a 2010-es évek elejére sok fontos fejlesztés valósult meg a településen.

Óvoda

3 csoport működik az óvodában. 2004-ben került sor az épület teljes felújítására

Iskola

12 tantermes iskola működik Ászáron, ez évi adatok szerint 230 gyermek tanul az intézményben.

2007-ben zöldmezős beruházás útján teljesen új nyolc tantermes iskolája épült.

Egészségügy

Az egészségügyi alapellátás keretében háziorvosi, házi gyermekorvosi, fogorvosi, valamint védőnői alapellátás a községben a 2009-ben épült orvosi rendelő épületében a mai kor igényeinek megfelelő tárgyi környezetben és színvonalon biztosított. Egy felnőtt háziorvos, egy gyermek háziorvos és egy – felnőtteket és gyermekeket egyaránt ellátó – fogorvos működik állandó jelleggel Ászáron. A rendelések, tanácsadások gyakorisága a hetente egyszer rendelő gyermekorvosok kivételével gyakorlatilag napi szintű. A községben színvonalas gyógyszertár is létesült az orvosi rendelővel egy időben.

Szociális szolgáltatás

A személyes gondoskodást nyújtó szociális alapellátások közül az étkeztetés, a házi segítségnyújtás és a családsegítés biztosított az ászári lakosok részére. A szociális étkeztetést az önkormányzat szervezi meg.

Kultúra

A 2011. év során a volt lóváltóházban Közösségi Ház (Integrált Közösségi Szolgáltató Tér) került kialakításra.

Mostanra komoly idegenforgalmi vonzerőre tett szert a 2010. évben felújított Tájház, valamint 2011-ben megnyitott Mini Skanzen.

A szabadidő hasznos eltöltését segítő 2012-ben teljesen új, szabványos játszótér létesült a községben, 2013-ban pedig a Sportöltöző teljes felújítására került sor.

Ászár közintézményeiről összességében elmondható, hogy megfelelő, jó állapotúak, a polgármesteri hivatal kivételével. Az épület felújításra szorul.

1.8.2. Esélyegyenlőség biztosítása

Forrás: Ászár Község Helyi Esélyegyenlőségi Programja (2015)

A HEP Intézkedési Terv részletei

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Az eladósodottság több család lakhatási viszonyait veszélyezteti	<i>Lakhatást segítő helyi támogatások fenntartása és költségvetési fedezetének megteremtése. (Módosítva 2015. évben)</i>
	A tartós munkanélküliek közt magas az alacsonyan képzettek, illetve szakismeret nélküliek aránya	A tartós munkanélküliek számára piacképes szakmák megszerzésének támogatása információnyújtással, szervezéssel
	Szakosított egészségügyi szűrővizsgálatok helyben csak korlátozott időtartamban érhetők el.	Egészségnap évenkénti megszervezése szűrővizsgálatokkal
Gyermekek	A járásban csupán korlátozott kapacitással megoldott az óvodáskort még el nem ért, értelmileg sérült gyermekek korai fejlesztése	Korai fejlesztés igénybevételének elősegítése
	A mélyszegénységben élő családok gyermekei nehezen vagy egyáltalán nem jutnak hozzá a térítésköteles képességfejlesztési vagy szabadidős lehetőségekhez	A rászoruló gyermekek térítésköteles sport-, művészeti oktatáshoz, illetve és szabadidős programjaihoz források biztosítása
	<i>A községbeli köznevelési intézményekben a pszichológiai ellátás nem biztosított, az iskolában a logopédiai és gyógytorna fejlesztésre való igény is meghaladja a lehetőségeket. (Módosítva 2015. évben)</i>	<i>2015-től: A köznevelési intézményekben nevelt gyermekek részére nyújtott pszichológiai, logopédiai és gyógytorna ellátás körének szélesítése (Módosítva 2015. évben)</i>
Nők	A 2,5 év alatti gyermekek napközbeni ellátása a községben megoldatlan	A 2,5 év alatti gyermekek napközbeni ellátásának elősegítése
	Magas a látencia a családon belüli erőszakkal kapcsolatban	Családon belüli erőszak megelőzése
	A kisgyermekes anyák részére kevés lehetőség adódik közösségi életre	Kisgyermekes anyák ismeretterjesztéssel egybekötött közösségfejlesztése
Idősek	Az otthonukból ritkán kimozduló idősök igényeiről, szükségleteiről kevés az információ.	A nyugdíjas korú idősök szükségleteinek rendszeres felmérése
	A nyugdíjkorhatárhoz közeli munkanélküliek elhelyezkedése nehezített	A nyugdíjkorhatárhoz közel álló munkanélküliek számára előny biztosítása a közfoglalkoztatás során

Idősek	Az idősek számítástechnikai ismeretei hiányosak	Az idős korosztály számítástechnikai ismeretinek bővítése
Fogyatékkal élők	A községben kiépített gyalogjárda csak a legnagyobb átmenő forgalmú utcákban van, ezek felülete is rossz, szűk, hiányos.	A gyalogjárda felújítása, illetőleg kialakítása.
	A községben fogyatékkal élők foglalkoztatására szakosodott munkahely nincsen, alkalmazásuk a helyi közintézményekben, cégeknél esetleges.	Munkahelyteremtés fogyatékkal élők részére
	A fogyatékkal élő lakosok nem kellően informáltak a személyes gondoskodást nyújtó ellátási lehetőségekről	A fogyatékkal élők tájékoztatása az elérhető személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hoztak létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő- testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

A HEP IT-ben megfogalmazott célok és feladatok felelősei – éves munkaterv alapján – együttműködnek az adott feladathoz megjelölt többi partnerrel és aktorral a feladat megvalósításában. A HEP IT-ben megjelölt partnerek és aktorok egyaránt tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak, amelyen a feladatok felelősei rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról.

1.9. A település gazdasága

A térség az Ászár-Neszmélyi borvidék részét képezi, azonban a szőlőültetvények jelentős része kiöregedett, kedvezőtlen fajta-összetételű, ugyanakkor a kistermelők száma és a szőlészeti-borászati hagyomány jelentős. A kertészeti kultúra és gyümölcsstermesztés kis részarányal bír. A szőlőtermesztés ugyanakkor jelentősen visszaesett a járásban, a szőlőkataszteri területek nagy része jelenleg szántóművelés alatt áll. Ászáron található a térség legjelentősebb bortermelője. Jelenleg ugyan nem érzékelhető, hogy a borászat jelentősége növekedne, viszont lépések történnek a hagyományok erősítésére, turisztikai hasznosítására.

Ászáron 83 db vállalkozás működik, ebből 42 db magán és 41 db jogi.

A tevékenységi körük változatos, találhatók vendéglátó, kereskedelmi, szolgáltató egységek, és gépipari termelő egységek is.

A községben nagyobb élelmiszeripari feldolgozó az Ászár Hering-Trade Termelő és Kereskedelmi Kft. (Köztársaság u. 10.)

A községben nagyobb gépipari termelő a **Sertec Auto Structures Hungary Bt.** (volt Ászár Wild Manufacturing Hungary Bt., még korábban Itw-Siewer Járműtechnikai Kft./ (Köztársaság u. 15/A.)

1.10. Az önkormányzat gazdálkodása, a településfejlesztés eszköz- és intézményrendszere

1.10.1. Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program

Ászár rendelkezik gazdasági programmal. Az Önkormányzat Gazdasági Programja mindig négy évre készül. Az éves költségvetési tervek elkészítésekor a Gazdasági Program végrehajtása történik.

Az önkormányzati gazdálkodás forrásai:

- állami támogatások (normatívák, egyéb feladatfinanszírozások),
- helyi adóbevételek (építmény, iparüzési),
- központi adóbevételek (a gépjárműadó településen maradó része),
- működési bevételek (térítési díjak, bérleti díjak),
- felhalmozási bevételek,
- átvett pénzeszközök,
- pályázatok (működési, fejlesztési)

A község három fő bevételi működési pillére a helyi adók, az állami normatív támogatás, valamint az önkormányzati működési bevételek. Ehhez jönnek az esetleges pályázati források, amelyeket próbálnak minél nagyobb számban kihasználni.

1.10.2. Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere

Fejlesztési alapelvek:

- A természeti környezet megőrzése.
- A meglévő település arculatának megőrzése, továbbfejlesztése.
- A természeti adottságokat figyelembe vevő fejlesztések kiemelten történő kezelése.
- Az önkormányzat kötelező feladatellátásához kapcsolódó költség megtakarítást eredményező fejlesztések elősegítése.
- Meglévő intézménystruktúra, és a kihasználtság javítása.

Intézményrendszer:

- Oktatás: napközi otthonos óvoda, általános iskola
- Egészségügy: Az alapellátás vállalkozásban történik, egy háziorvosi körzet valamint egy gyermekorvosi és egy fogorvosi körzet, védőnői ellátás egy körzettel.
- Szociális ellátás:
 - Önkormányzaton keresztül szoc. étkeztetés.
 - Kistérségi alapellátási központ: hszg., idősek napközi otthona, Gyermek és család gondozói szolgálat működtetése,.
- Kultúra: Közösségi ház – Könyvtár -
- Sport: Ászár Községi Sport Egyesület, Kisbér-Ászár Sakkbarátok Köre
- Civil szervezetek (Lásd feljebb)

1.10.3. Gazdaságfejlesztési tevékenység

1.10.4. Foglalkoztatáspolitikai

A község az alábbi fejlesztési célokat fogalmazta meg:

- A munkaügyi központtal és annak kirendeltségével történő folyamatos együttműködés, közfoglalkoztatási program.
- Az álláskereső lakosok továbbképzési lehetőségeinek a segítése és összehangolása.
- A település és annak környéke munkaerő-piaci és munkahely kínálati helyzetének a felmérése, annak kívánalmaihoz történő illeszkedés elősegítése.
- A kistérség gazdasági szerkezetének, annak átalakulásának a felmérése.
- A képzésben résztvevő intézményekkel történő kapcsolat kialakítás és kapcsolattartás rendszerének a biztosítása.
- A településen működő vállalkozások önkormányzattal történő együttműködési lehetőségének a megteremtése.

1.10.5. Lakás- és helyiséggazdálkodás

Az önkormányzat lakáscélú ingatlanainak száma jelenleg egy, amelyet egy család bérel.

1.11. Településüzemeltetési szolgáltatások

Az önkormányzat alapvető településüzemeltetési feladatai: köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása.

Települési infrastruktúra:

I) Intézményi infrastruktúra:

- Egészségügyi intézmények (rendelő)
- Oktatási intézmények (óvoda, iskolák)
- Igazgatási intézmény (önkormányzat)
- Egyéb intézmények (művelődési ház, tájház)

II) Műszaki (vonalas) infrastruktúra:

1) Közmű létesítmények

1.1 Vízgazdálkodási

- Vízellátás (ivó-, tűzi-, locsoló-, ipari víz)
 - Vízvezetés (szenny- és csapadékvíz elvezetés)
 - Felszíni vízrendezés, belvíz védelem
- 1.2. Energiagazdálkodási létesítmények
- 1.2.1 Vezetékes energiahordozók
- Villamos energia ellátás (törzsközmű)
 - Földgázellátás
- 1.2.2 Vezeték nélküli energiahordozók
- Hagyományos energiaellátás
 - Megújuló energiaforrás helyi hasznosítás - tervezett
- 1.3. Elektronikus hírközlés létesítménye
- 2) Közlekedési létesítmények (utak, parkolók, stb.)

1.12. A táji és természeti adottságok vizsgálata

A rendezési terv felülvizsgálata, valamint a fejlesztési koncepció kialakítása során arra törekedtünk, hogy a rendezési terv alapvető szempontjait és elveit érvényesítve a település új igényeit is kielégítsük.

Továbbra is az alábbi szempontok figyelembevétele a cél:

- az ökológiai folyosók megtartása, szerepük erősítése,
- a feltárt táji jellegzetességek és természeti adottságok megőrzése,
- a beépítésre nem szánt területek nagy részét kitevő mezőgazdasági területeken olyan beépítési lehetőségek meghatározása, amely a mezőgazdasági tájhasználatot nem korlátozza, de megakadályozza a termőföld oly mértékű elaprózódását, amely a táj károsodását okozó, sűrű rendezetlen beépítést eredményezne,
- a védelmet igénylő területek, létesítmények elvárásainak biztosítása
- a működésük következtében egyes területek korlátozott használatát okozó létesítmények hatásának figyelembevétele (pl: utak, közműlétesítmények védőtávolsága).
- védőfásítások, véderdők létrehozása
- gazdasági, ipari övezetek és lakóterületek közötti térségekben,
 - közlekedési területek határainál,
 - egyéb védősávokon belül.

Tájhasználati, ökológiai és esztétikai szempontból egyaránt szükséges a meglévő erdők megtartása, helyenként bővítése, védőfásítások kialakítása.

Különösen fontos ez a Concó patak mentén, település belterületén és az utak mentén.

A növényzettel telepítésnél a zöldfelületalakítás esztétikai szempontjait is figyelembe kell venni, így:

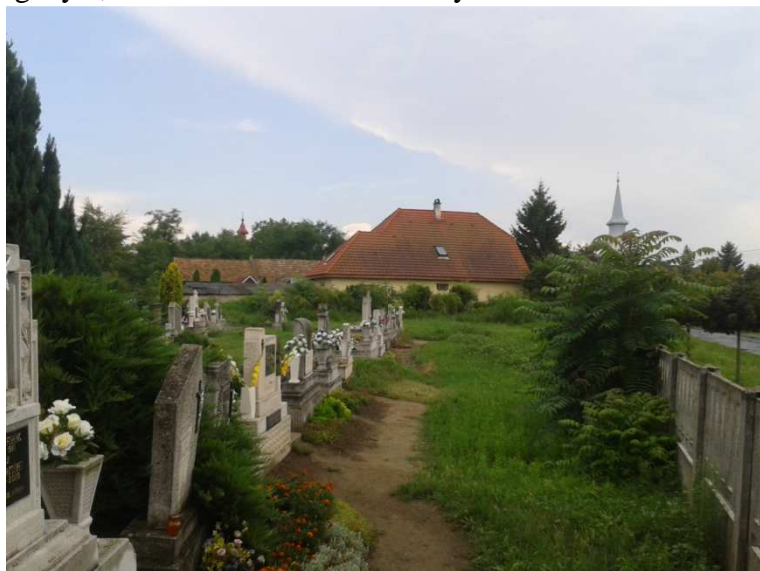
- a természetes lágy vonalak növényzettel való kiemelése fontos,
- kerülendő a merev fasorok alkalmazása, az utak mentén elhelyezendő növényzet megjelenését csoportos telepítéssel kell lágyítani,
- háromszintű növényzettel telepítés javasolt (fa, bokor, gyep)

1.12.1. A táji és természeti adottságok vizsgálata

Természeti adottságok

Ászár község egy Árpádkori település, Komárom-Esztergom megyében. Kistérségileg és járásilag is a kisbérihez tartozik. Közvetlen szomszédjai: Kisbér, Ete, Vérteskethely és Császárszék. Ászár közigazgatási határain belül található az ökológiai folyosóval, kiváló termőhelyi adottságú mezőgazdasági területtel, kiváló termőhelyi adottságú erdőterülettel, országos jelentőségű tájképvédelmi területtel valamint térségi jelentőségű tájképvédelmi területtel is.

Korlátozott közhasználatra szánt zöldfelületek: ezek olyan területek, melyeket a településen csak bizonyos lakók élvezhetnek. Ászáron a foci pályára nem elegendő fás és nincs elegendő zölddel ellátva. A temetőben sincs elég árnyékot és hangulatot adó kiültetés. A temető két oldalát fásítást igényel, ezzel elválasztandó a környező lakó területtől.

Közhasználat elől elzárt zöldfelületek: ezek adják Ászár zöldfelületeinek a legnagyobb részét.

Ászáron találhatóak egy, kettő és három zónás kertek is.

A zöldfelületeket funkcionális típusaik alapján is meg lehet különböztetni, két csoportba sorolni. Az egyik a természetis típusú zöldfelület, amely kategóriába olyan dominánsan gazdasági célú ültetvényeket sorolunk, ahol a területet mező-, kert-, vagy erdőgazdasági módszerekkel művelik. Ászáron a zöldfelületek legnagyobb része ebbe a kategóriába sorolandó.

Tartós fedettséget adó fás szárú növényekkel borított zöldfelületek: gyümölcsösök, szőlőültetvények.

Tartós fedettséget adó lágyszárú növényekkel borított zöldfelületek: legelők, kaszálók.

Időszakos fedettséget adó lágyszárú növényzettel borított területek: szántók, zöldségtermesztő területek

A második csoportba a kondicionáló célú zöldfelületek tartoznak. Ezek azok a területek, amelyek az embert közvetve vagy közvetlenül jóléti hatással szolgálják.

Rekreációs, ökológiai és klimatikus célú kondicionáló zöldfelületek: közparkok, közkertek.

Esztétikai-településszerkezeti szerepkörű zöldfelületek: település esztétikai célú javítása a cél, utcafásítások, fasorok.

A település fejlesztési koncepcióját minden esetben az adott tájszerkezet, tájpotenciál figyelembevételével szükséges végrehajtani az esetleges tájhasználati konfliktusok elkerülése érdekében.

1.12.2. Tájhasználati konfliktusok

A tájpotenciál adottságainak társadalmi célú érvényesítése során olyan tevékenységek nyilvánulhatnak meg, melyek az optimális társadalmi-gazdasági hasznosítástól eltérően a táj ökológiai, ökonómiai és tájképi értékeit rontják. Egyes tájhasználatok jellegükből adódóan elkerülhetetlenül kedvezőtlen hatásúak a szomszédos tájhasználatokra, jöllehet létüket a társadalmi–gazdasági érdekek indokolják. Pl.(GIP-Lf)

Az emberi tevékenység hatására keletkező új elemek és a tájban megjelenő folyamatok kedvezőtlen hatást egyrészt közvetlenül az egyes tájalkotó elemekre fejthetnek ki, másrészt közvetve csökkenthetik a táj ökológiai, ökonómiai és esztétikai teljesítőképességét. Az alábbiakban a tájjelemek, a tájszerkezet és a tájpotenciál szempontjából kedvezőtlen momentumokat soroljuk fel:

- Illegális hulladéklerakások, talaj, talajvíz szennyezés – lakóterületek, természeti területek
- eltérő hasznosítású területegységek növényekkel való lehatárolásának hiánya mezőgazdasági terület –lakóterület, (szinte az összes lakóterületet érinti), gazdasági-ipari terület - lakóterület
- mezővédő erdősávok hiánya, a meglévők pótlása a külterület útjai mentén)
- utcafásítások hiánya, pótlása megnövekedett forgalom –lakóterület –védett term. területek

1.12.3. Tájképi értékek

A táj szépsége, esztétikai értéke nagymértékben annak függvénye, hogy a különféle tájhasználati módok, az emberi kultúrkörnyezet és a természeti területek képe harmonikusan fonódjon egymásba, ennek érdekében Aszár tájképi arculatát legnagyobb mértékben meghatározó természeti értékét a Concó patakot és annak környezetét kiemelt odafigyeléssel szükséges megóvni természetes közegében.

Természet közeli állapotú partját – a vizes élőhelyek védelme érdekében – meg kell őrizni. A vízpépítési munkálatok során a természetkímélő megoldásokat kell előnyben részesíteni. Törekedni kell a természeteshez közelítő meder megtartására. A természeti területek hasznosítása során figyelemmel kell lenni az élőhely típusára, a biológiai sokféleség fenntartására.

A 2010-2014-es időszakra tervezett Cuhai-Bakony-ér és a Concó esetében tervezett mederrehabilitáció, esetenként kaszálással, iszapolással és cserjeirtással (szelektív növényirtás) nem valósult meg.

Vízgazdasági szempontból 1-es egységű 1-5-ös alegységű. Hidromorfológia és biológia alapján módosítottnak tekinthető. Ökológiai állapota mérsékelt de a jó állapot elérhető.

Minősítései:

FB minősítés - mérsékelt

FP minősítés - mérsékelt

MF minősítés - jó

MZ minősítés - mérsékelt

Hal minősítés - gyenge

Biológiai elemek szerinti állapot - gyenge

Szervesanyagok - mérsékelt

Sótartalom - mérsékelt

Táp-anyagok - jó

Savasság - kiváló

Fizikai-kémiai elemek szerinti állapot - mérsékelt

Hidromorfológiai elemek szerinti állapot - kiváló

Specifikus szennyezők szerinti állapot - jó

Ökológiai minősítés 2015 - gyenge

Célkitűzés ökológia 2015 – jó potenciál elérhető

Mentesség indoka – G1B

Kémiai állapot 2009 – jó

Célkitűzés kémia 2015 – a jó állapot fenntartható

1.12.4. Tájrendezési javaslatok

Táj- és természetvédelmi javaslatok

A mezőgazdasági tevékenységek folytatása valamint a vízgazdálkodás és a vízrendezés során a természetes és természet közeli állapotú vízfelületeket, nádasokat, és más vizes élőhelyeket, valamint a mezőgazdasági termelés számára kedvezőtlen természeti adottságú területek természetes növényállományát meg kell őrizni.

A gazdálkodás során kiemelt fontosságú a felszíni-, felszín alatti vizek és a talaj szennyeződésének megakadályozása. A terület felszíni szennyezésre fokozottan érzékeny. Ennek a vízfolyások, tavak mentén meglévő gyepeket, erdősávokat meg kell őrizni, a vízfolyások teljes szakasza mentén védő erdő illetve gyepsávok létesítésére kell törekedni,

- potenciális talaj- és vízszennyező forrás a műtrágyák és a növényvédőszer használata. A gazdasági helyzet romlása és a mezőgazdaság szerkezetének átalakulásával napjainkban ugyan csökkent a felhasznált műtrágya és növényvédőszer mennyisége, de a gazdálkodók számának növekedése miatt a szakszerű

mezőgazdasági vegyszerhasználat biztosítására (pl. gazdaköri tájékoztató előadások, szaktanácsadás) figyelmet kell fordítani.

- a felszíni csapadékvíz elvezetését meg kell oldani. A csapadékvíz csatornára szennyvíz nem köthető.

Tilos a természetes és természetközeli állapotú vízfolyások, vizes élőhelyek partvonalától számított 50 m-en belül a vízkár elhárításhoz szükséges vegyi anyagok kivételével – a külön jogszabályban meghatározott, a vizekre és a vízben élő szervezetekre veszélyes anyagok kijuttatása, elhelyezése.

A külterületi erdők, cserjesávok, fasorok felújításánál, erdőtelepítésnél a természetközeli állapot megteremtése javasolt. A fasoroknál, cserjesávoknál szintén ezt kell szem előtt tartani, valamint többszintű, változatos fajösszetételű sávok létrehozására kell törekedni.

A mező-, erdőgazdálkodás során biztosítani kell a fenntartható használatot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét. A gazdálkodást a talajfelszín, a felszíni és felszín alatti formakincs, a természetes élővilág maradandó károsodása, a védett élő szervezetek, életközösségek tömeges pusztulása, biológiai sokféleségük számottevő csökkenése nélkül kell végezni. Erdő telepítése elsősorban őshonos fafajokkal, természetes elegyarányban, természetkímélő módon történjék. Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet.

Zöldfelületi javaslatok

A településkép egyik legfontosabb alkotóeleme az épített elemeken kívül a zöldfelület mennyisége és minősége. Az ápolt, esztétikusan kialakított zöldfelület önmagában is vonzó, de az értékes épített elemek védelméhez azok környezetének megfelelő kialakítása is hozzátartozik. Nagyobb figyelmet kellene szentelni a zöldfelületi fejlesztésekre.

Utcai fasorok, fásítások: Ászár belterületén az utcafásítás pótlása javasolt. Az ideális megoldás a kétoldali fásítás lenne, alacsonyan növény, terebélyes lombkoronájú, őshonos fajok telepítése javasolt a légvezetékek miatt.

Főút menti fásítás: A lakott területen kívül az út mellett itt-ott megtalálhatóak a zajvédő fásítások. E célra főleg tájidegen fajok (*Robinia pseudoacacia*) alkalmasak, melyek ellenállóbbak a por, a kipufogó gázok és az út menti egyéb szennyezésekkel szemben.

Mezővédő fásítás: A legcélszerűbb a nagyobb mezőgazdasági útvonalak mentén kialakított mezővédő erdősáv. A fasorok telepítése során az egyik legelső lépés a célnak megfelelő fajok kiválasztása, a természeti adottságoknak megfelelően. Az erős, jó minőségű növényeket előkészített talajba kell ültetni. Mivel az előkészítés során a korábbi, zárt és stabil növénytakaró helyett beborítatlan talajfelszín marad hátra, ami potenciális élettér, számítani kell a pionír növények megjelenésére, ezzel is fejlesztve a zöldrendszert.

A térségbe az őshonos fajok telepítése javasolt, olyan növények, amelyek már eleve megtalálhatóak az itteni erdőkben. Például: *Quercus robur*. Elegyfajoknak közepesen szélálló növények telepítése célszerű a második korona szintbe, valamint széliránnyal merőlegesnek kell, hogy legyenek. Ezek ellenállóak a széllel szemben, elsősorban *Fraxinus angustifolia* subsp. *pannonica*, felel meg e célnek. A cserjeszint a *Crataegus laevigata* és a *Prunus spinosa* telepítése javasolt. Az ültetésükre első sorban a szélrózsió és a talajdefláció miatt van szükség.

Fák, fasorok hiányában az utca sivár és unalmas. A település zöld tömegét egyszerűen ezzel lehet adni. Ászáron az utcai fásítás hiányos vagy teljesen hiányzik. A közlekedési területek fásítását pótolni kell. Kerülve az örökzöld és a tájidegen fajokat.

A zöldfelületek pótlása több helyen, nem csak a közlekedési területek mentén ajánlott. A nagyobb, összefüggő zöldrendszer, zöldfolyosó kialakítása miatt is fontos lenne. Ászár területén ökológiai folyosó is található, amely nem minden részén van fásítva. Ezt fejlesztve egy zártabb rendszer jön létre. A szántók menti védőfásítások hiányosak. Ezek pótlása javasolt.

Utak környezetének rendezése

A települést megközelítők szinte kizárólag közúton közelítik meg illetve hagyják el a községet. Ezért nagyon fontos a közutaknak és azok környezetének állapota, minősége, esztétikai képe. Ennek a képnek a kialakításához – bel- és külterületen egyaránt - a következők szükségesek:

- az utak burkolatának folyamatos javítása, karbantartása
- az útszéli árkok tisztítása, a vízvezetés biztosítása
- az utat kísérő növényzet (útpadkagyep) rendszeres (min. évi 5-6 alkalom) nyírása

Telepítésre javasolt növények listája (belterület)

Ezek egy része (többsége) hazánkban őshonos, kisebbik része pedig elsősorban a gyümölcsfajokból illetve a falusias jelleget tükröző parasztkerti növényekből (főleg meghonosodott cserjék) kerül ki.

Fák

<i>Acer campestre</i>	Mezei juhar
<i>Acer platanoides</i>	Korai juhar
<i>Acer saccharinum</i>	Ezüst juhar
<i>Celtis occidentalis</i>	Nyugati ostorfa
<i>Corylus colurna</i>	Törökmogyoró
<i>Crataegus laev. 'Paul's Scarlet'</i>	Piros galagonya
<i>Fraxinus excelsior</i>	Magas kőris
<i>Gleditsia triacanthos 'Moraine'</i>	Lepényfa
<i>Koelreuteria paniculata</i>	Csörgőfa
<i>Platanus acerifolia</i>	Platán
<i>Prunus amygdalus</i>	Mandula
<i>Quercus cerris</i>	Cser
<i>Sophora japonica</i>	Japánakác
<i>Tilia cordata</i>	Kislevelű hárs
<i>Tilia tomentosa</i>	Ezüst hárs
<i>Tilia tomentosa 'Szeleste'</i>	Ezüst hárs
<i>Ulmus pumila 'Pusztai'</i>	Pusztai szil

Cserjék

<i>Buddleia davidii 'Empire Blue'</i>	Nyáriorgona
<i>Buxus sempervirens</i>	Puszpáng
<i>Caryopteris clandonensis</i>	Kékszakáll
<i>Cotinus coggygria</i>	Cserszömörce
<i>Cotinus coggygria 'Royal Purple'</i>	Vörös cserszömörce
<i>Deutzia scabra 'Codsall Pink'</i>	Csipkés gyöngyvirágcserje
<i>Forsythia intermedia 'Lynwood'</i>	Hibrid aranycserje
<i>Hibiscus syriacus</i>	Mályvacserje
<i>Kerria japonica 'Pleniflora'</i>	Boglárkacserje

<i>Kolkwitzia amabilis</i>	Kínailonc
<i>Lavandula angustifolia</i>	Levendula
<i>Prunus tenella</i> 'Kati'	Törpe mandula
<i>Spiraea bum.</i> 'Anthony Waterer'	Pompás gyöngyvessző
<i>Spiraea cinerea</i> 'Grefsheim'	Hamvas gyöngyvessző
<i>Spiraea nipponica</i> 'Snowmound'	Nipponi gyöngyvessző
<i>Syringa meyeri</i> 'Palibin'	Törpe orgona
<i>Viburnum bodnantense</i>	Kikeleti bangita
<i>Viburnum</i> 'Pragense'	Prágai bangita
<i>Vitex agnus-castus</i>	Barátcserje

Külterület (erdészeti tájak szerinti fajok)

<i>Sorbus torminalis</i>	Barkócaberkenye
<i>Quercus cerris</i>	Csertölgy
<i>Sorbus graeca</i>	Déli berkenye
<i>Pinus sylvestris</i>	Erdeifenyő
<i>Acer tataricum</i>	Tatárjuhar
<i>Carpinus betulus</i>	Gyertyán
<i>Sorbus domestica</i>	Házi berkenye
<i>Acer pseudoplatanus</i>	Hegyi juhar
<i>Ulmus glabra</i>	Hegyi szil
<i>Salix caprea</i>	Kecskefűz
<i>Tilia cordata</i>	Kislevelű hárs
<i>Quercus petraea</i>	Kocsánytalan tölgy
<i>Acer platanoides</i>	Korai juhar
<i>Juniperus communis</i>	Közönséges boróka
<i>Fagus sylvatica</i>	Közönséges bükk
<i>Prunus avium</i>	Madárcseresznye
<i>Fraxinus excelsior</i>	Magas kóris
<i>Fraxinus angustifolia</i> ssp. <i>pannonica</i>	Magyar kóris
<i>Quercus pubescens</i>	Molyhos tölgy
<i>Tilia platyphyllos</i>	Nagylevelű hárs
<i>Populus tremula</i>	Rezgő nyár
<i>Prunus mahaleb</i>	Sarjmeleggy
<i>Ulmus laevis</i>	Vénic szil
<i>Fraxinus ornus</i>	Virágos kóris

1.12.5. Tájrendezési összegzés

Napjainkban környezetünk minősége iránt megnövekedett igényekkel kell számolni. Esztétikai valamint a környezetet károsító elemek (levegő védelme, zaj, por) minél kisebb szennyező hatása miatt felértékelődött a zöldfelületek, közterületek, növényzet jelentősége. Az egyre népszerűbb bel- és külföldi idegenforgalom és a helyi lakosság igénye is egyre inkább arra ösztönöz bennünket, hogy szépítsük környezetünket.

A település további fejlődése fenntarthatósága többek között a táj- és természetvédelmi érdekek figyelembevételének mértékén múlik. Ahhoz, hogy az értékes adottságokat megtartsuk, és ráépítve akár üdülési-rekreációs, akár ipari vagy gazdasági fejlesztéseket valósítsunk meg, a táj- és természetvédelmi szempontokat előtérbe kell helyoznünk, főként a külterületen.

1.14. Az épített környezet vizsgálata

1.14.1. Területfelhasználás vizsgálata

1.14.1.1. a település szerkezete, a helyi sajátosságok vizsgálata

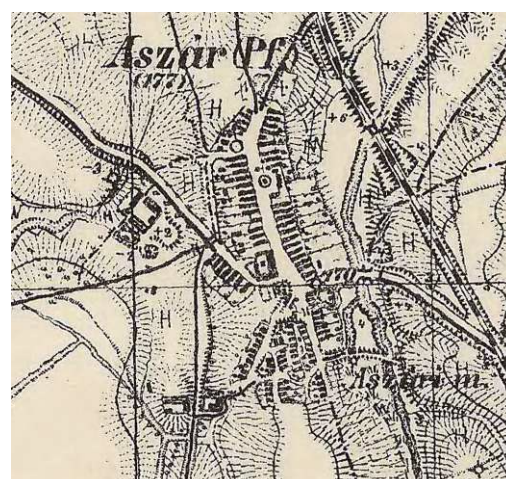
I. katonai felmérés 1763-1787

II. katonai felmérés 1806-1869

III. katonai felmérés 1869-1887

IV. katonai felmérés 1941

Napjainkban

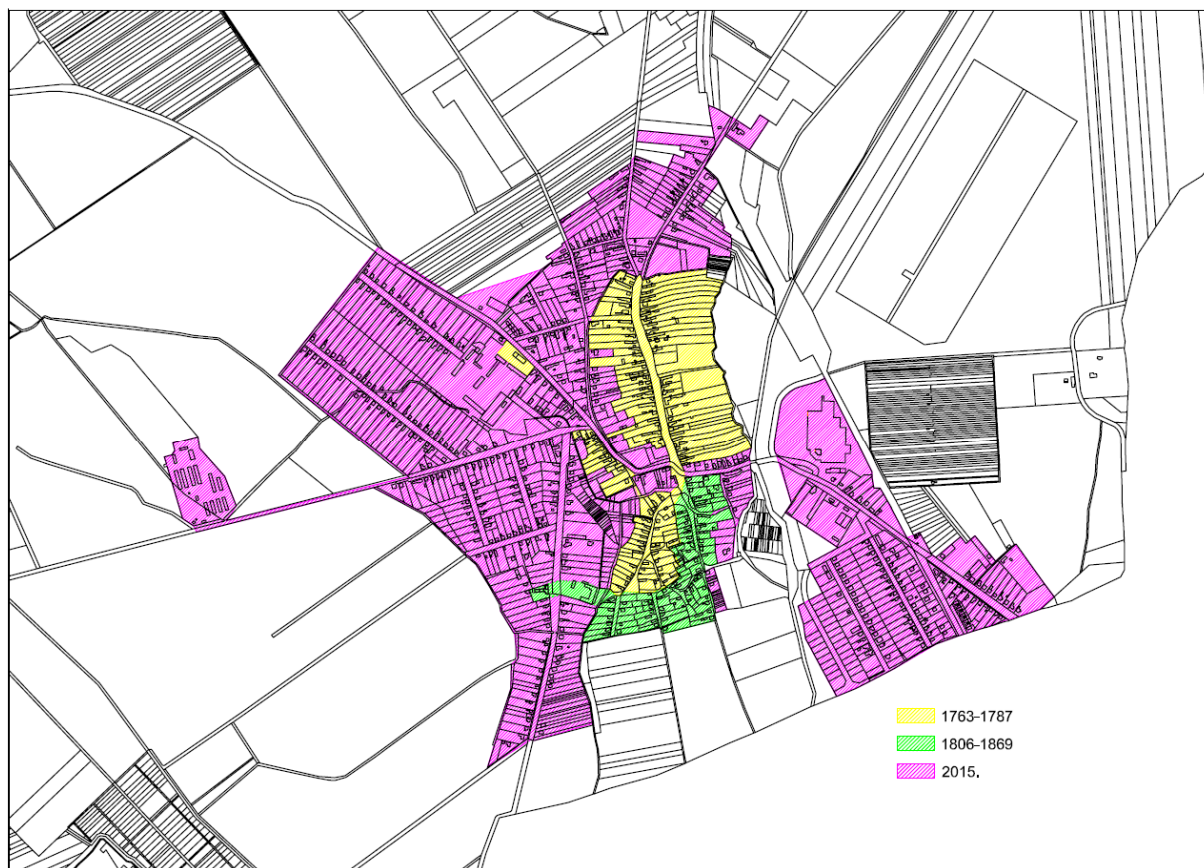
Ászár központja a Győri út és Kossuth Lajos utcák találkozásánál lévő Jászai Mari tér, amelyből sugarasan, a terepadottságokat kihasználva néha szövevényesen vezetett utcák indulnak ki. A településrész a közelmúltban észak-nyugati irányban szabályos geometriájú utcákkal fejlődött.

Az első és a második katonai felmérés között eltelt időben a település dél felé bővült. Ezzel együtt a szalagtelkes egyutcás falu déli részén halmazos szerkezetűvé vált.

A falu belterületét közvetlenül nem érinti, de fontos változás, hogy kiépült a Székesfehérvárt Győrrel összekötő vasútvonal, amelynek pályája a település külterületén halad.

A második és a harmadik felmérés között nem sok idő telt el, így a település lakott területe nem változott a térképek alapján.

A XX. századi bővülés a térképek alapján egyértelműen lehatárolható, hiszen ezek az utcák már hálós szerkezetűek, a telkek szabályos négyszög alakúak. Növekedés elsősorban a település nyugati oldalán történt. A keleti oldalon a Concó patak vágja el a falutól a szerkezetileg inkább Kisbérhez tartozó lakóterületeket. Ez a sajátos helyzet a két település XX. századi történetének eredménye.

1.14.1.2. az ingatlan-nyilvántartási adatok alapján, termőföld esetén a művelési ágak és a minőségi osztályok

A Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Földhivatali Főosztály Földhivatali Osztály adatszolgáltatása alapján földvédelmi szempontból a község külterületén a szántó 3,4, szőlő 1, legelő 2, rét 4 minőségi osztályú területek átlag fölöttinek minősülnek.

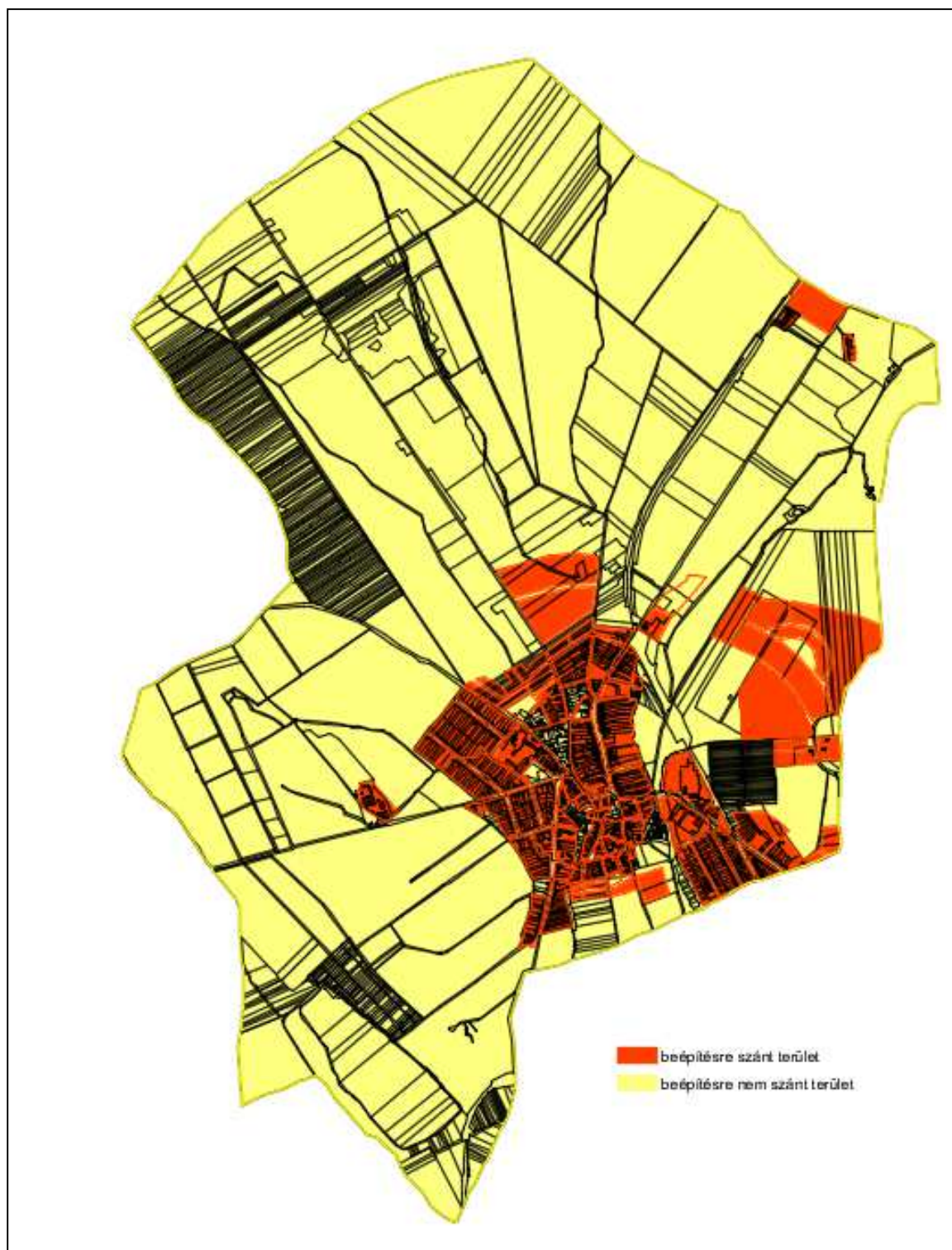
1.14.1.3. beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek

Beépítésre szánt területek:

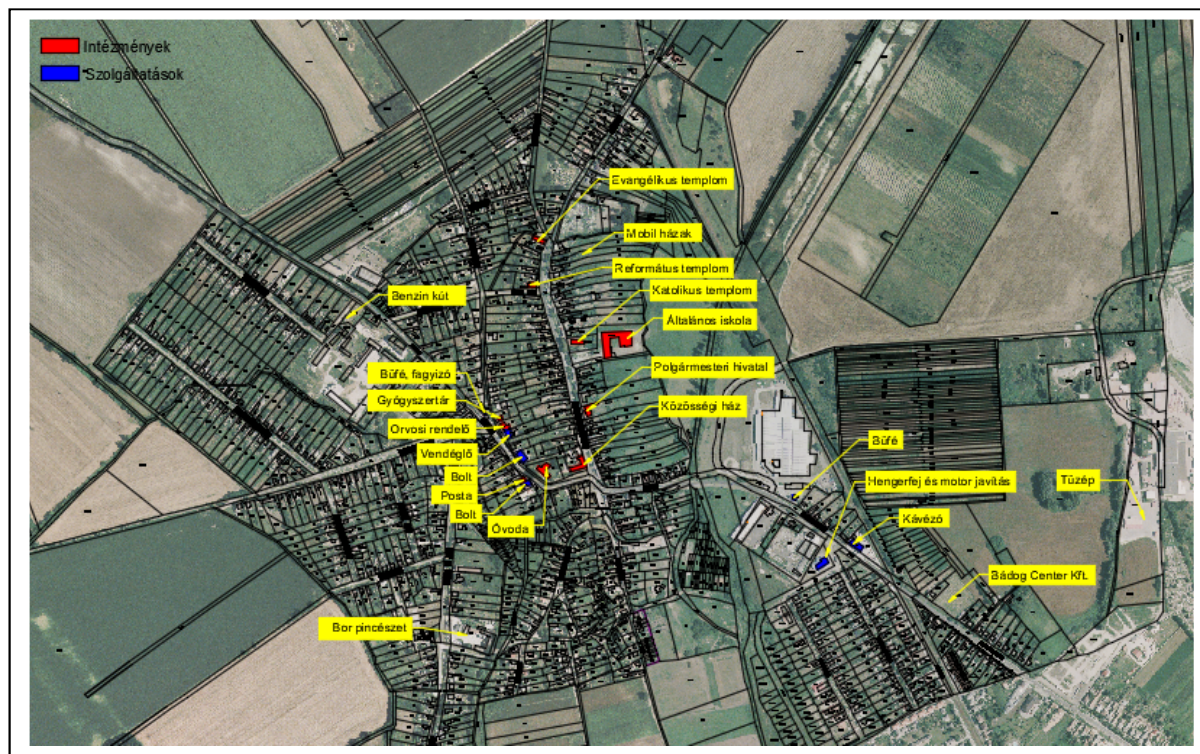
- lakóterület: falusias lakó (Lf)
kertvárosias lakó (Lke)
- vegyes terület: településközponti vegyes (Vt)
központi vegyes terület (Vk)
- gazdasági terület: kereskedelmi-szolgáltató (Gksz)
ipari (jelentős mértékben zavaró hatású) gazdasági (Gip)
- különleges terület: temetkezési célú (Kt)
anyaglelőhely (K)

Beépítésre nem szánt területek:

- közlekedési és közműterület: általános közlekedési-, és közmű terület (KÖu)
kötőtpályás (vasúti) közlekedési terület (KÖk)
- zöldterület: (közpark, fásított köztér, zöldterület, egyéb) (Z, Zkp)
szabadidőpark (Zkps)
lovassport zöldpark (Zkpl)
- erdőterület: védelmi (védő, védett) (Ev)
gazdasági (Eg)
- mezőgazdasági terület: általános (Má)
kiskert (Mk)
- vízgazdálkodási terület (V)

1.14.1.4. funkció vizsgálat (intézményi ellátottság, funkcionális és ellátási kapcsolatos)

A település intézményi ellátottsága jónak mondható. Az intézmények és szolgáltatások zömmel a falu központjában találhatóak, a 81. sz. főút mentén a szolgáltatások, a Kossuth Lajos utcában az intézmények csoportosulnak. A délebbre eső területek domborzata és halmazos szerkezetű szűk utcái nem bonyolítanak akkora átmenő forgalmat, ezért ott és az újabb lakóutcákban szinte kizárólagos a lakófunkció.

1.14.2. A telekstruktúra vizsgálata

1.14.2.1. telekmorfológia és telekméret vizsgálat

A telekstruktúra az egyes településrészekben eltérő tulajdonságú az ősi településmag halmazos utcaszerkezete szabálytalan, apróbb telkeket eredményezett. A Kossuth Lajos utca telkei is az ősi szerkezetet mutatják, a telkek hosszúak, keskenyek.

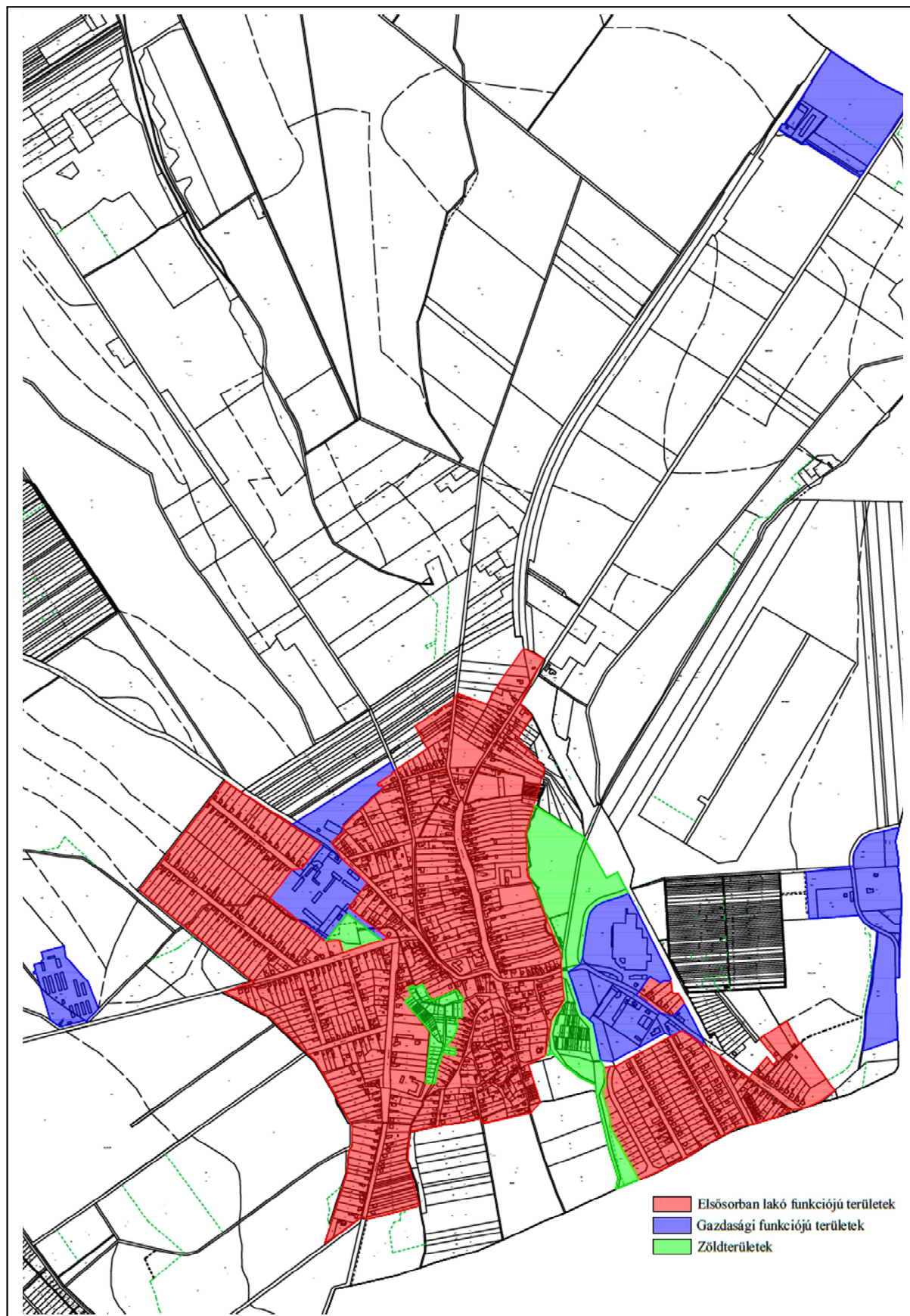
A település nyugati határának hálós utcaszerkezetű részének telkei szabályosak, ugyanúgy, mint a Kisbérrel összenőtt lakóutcák telkei.

1.14.3. Önkormányzati tulajdon kataszter

Az önkormányzat tulajdonában vannak a település intézményei és útjai a 81. sz. főút és a MÁV területek kivételével. Az önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanokat a mellékelt térkép ábrázolja.

1.14.4. Az építmények vizsgálata

1.14.4.1. funkció, kapacitás, beépítési jellemzők, magasság szintszám, tetőidom

A faluban a lakófunkció dominál. A Concó patak mentén összefüggő zöld folyosó alakult ki, amely a szomszédos Kisbér zöldfelületi rendszeréhez jól illeszthető. A zöldfelületek fejlesztése

már elkezdődött, ennek folytatása mindenképpen jó hatással lesz a település arculatára.

A gazdasági funkciók egy része a lakófunkciók közé ékelődött. Nem szerencsés, konfliktus kialakulásához vezethet, de ez a település növekedésével alakult így. Megoldást jelenthet az elkerülő út építésével a külső gazdasági területek kialakítása.

A lakótelkek szinte mindenhol oldalhatáron álló beépítésűek. A beépítés intenzitása településrészenként eltérőek, az eltérő telekszerkezetből adódóan.

Jellemzően egylakásos lakóépületeket építenek, ikerházakat, társasházakat a Kalász utcában, Vörösmarty utcában és a Percel úton találunk, de csak kis számban.

A lakóépületek jellemzően egyszintesek, vagy tetőtér-beépítésesek. A Kisbér felőli társasházak, sorházak és a Köztársaság utca egyes lakóépületei földszint + emeletesek.

A tetőidomok az épületek korának megfelelően változatos képet mutatnak. Gyakori a manzard tetős kockaház, a hagyományosabb nyeregtetős lakóépület, csonkakonttlyal.

A '80-as évek típusházai nyeregtetősök, tetőtér-beépítés esetén tetőtér ablakok megjelenésével. A napjainkban épített lakóépületek Ászáron is alacsonyabb tetőhajlásszöggel, tagozott alaprajzzal készülnek.

Az Ászáron áthaladók számára domináns képet nyújt a Köztársaság utca gazdasági épületei. Ez az útszakasz meglehetősen sokféle épületet tartalmaz, nincs egységes utcakép. Az eltérő telekméretekből adódóan eltérő épületméretek, eltérő intenzitású a beépítés, az épületek stílusa is igen sokféle. Út menti fásítással, növénycsoportok telepítésével lehetne javítani az utcaképen.

1.14.4.2. alulhasznosított barnamezős területek

A volt téglagyár és a keményítőgyár területének további felhasználása jelenleg nem megoldott.

- Keményítőgyár területe: A volt gyár 1992 óta nem működik. Esetenként a katasztrófavédelem szervez itt gyakorlatot.

- Volt téglagyár területe: Egy része tűzépként működik, de maradtak fenn jelenleg hasznosítatlan csarnoképületek.

1.14.4.3. településkarakter, helyi sajátosságok: utcakép, térarány, jellegzetes épülettípusok

A múlt század közepétől a más településekre is jellemző „kockaházak” jelentek meg. Ászáron sajátos manzárd tetős változat terjedt el, ennek változatai nagy számban megtalálhatók szinte mindegyik utcában.

A másik jellemző hasonló korú háztípus az elől egyablakos, félkontyos falusias háztípus, amely szintén rendkívül nagy számban van jelen.

Jellegzetes utcaképek

Kossuth Lajos utca

Ászár egyik ősi utcája. Rendkívül változatos épületállományt foglal magába. A Győr út kereszteződésénél található a helyi védett egykori lóváltó épülete, azzal szemben karakteres utcakép. Az utcában található a falu három temploma. A beépítés oldalhatáros előkert nélküli, vagy csak 1-2 méteres előkertes. Az épület az eltérő korokból adódóan eltérő megjelenésűek.

Ezerjő utca, Dankó Pista utca, Rizling köz

Halmazos utcaszerkezet, szabálytalan telkek, dombok. A házak hagyományos nyeregtetősek, kisméretűek, ettől az egész településrész egyedi hangulatú.

Klapka utca, Petőfi Sándor utca

Megfelelő szabályozási szélességű utca, egységes utcakép. A beépítés oldalhatáros, az előkertek 3 métereseek. Az utcafásítás helyenként hiányos.

Vörösmarty utca

Jó állapotú felújított épületek, egységes utcakép.

Kalász utca

Fiatal jó állapotú épületállomány, a Vörösmarty utcához hasonlóan az utca északi végén városias jellegű utcakép jellemzi.

1.14.5. Az épített környezet értékei (Lásd örökségvédelmi hatástanulmány)

1.14.7. Az épített környezet konfliktusai, problémái (Lásd problématerkép)

1.15. Közlekedés

1.15.1. Hálózatok és hálózati kapcsolatok

Ászár helyzete közlekedési szempontból Kisbér várossal közösen, a régióban rendkívül fontos szerepet tölt be. A fontos szerep ellenére a városa gyakorolt hatására inkább a kettősség a jellemző. A községen halad át az ország egyik legfontosabb kamiontengelye a 81. számú főközlekedési út.

A másik fontos eleme a közlekedésnek a vasúti szállítás. Ugyanaz mondható el, mint a közúti közlekedésnél.

A település közelében található két vasúti fővonal. Az É-D irányú regionális szerepében is fontos Komárom-Székesfehérvár vasútvonal, valamint a K-Ny-i irányú kisebb jelentőséggel bíró Pápa-Tatabánya vasútvonal. Annak ellenére, hogy a vasútvonalak találkozási pontja Kisbér, a nyomvonal miatt Ászár érintettebb, mint Kisbér.

A kétirányban be és kivezetett vasúti pálya, a rendkívül tagolt domborzati viszonyok miatt kötött vonalvezetésű.

A vasúti és közúti pályák csatlakozása a településen több csomópontban jelen van.

1.15.2. Közúti közlekedés

A településen ÉNY-K irányban átvezet a 81. számú országos főközlekedési út, amely Észak-Dunántúl egyik legjelentősebb kamion folyosója.

Forgalma jelentős:

A Kisbér, Batthyány tér – 8146. sz. út közötti szakaszon 9232 E/nap.

E szám is igazolja, hogy habár az út szabályozási szélessége általában megfelelő, nem szerencsés a város tengelyében való vonalvezetés. A szabályozási szélesség éppen a nagyobb forgalmú útszakaszoknál szűkül. Az út műszaki állapota kielégítő, vonalvezetése éppen a helyzete miatt nem szerencsés. A vonalvezetésben több kis sugarú ív, műtárgy található.

A községből kivezető szakasza magassági vonalvezetésével, egyenes szakaszával emeltebb gépjárműsebességeket eredményez, amelyet feltétlenül szabályozni kell.

A település belső területén a 81. sz. főúthoz csatlakoznak állami kezelésben levő összekötő utak.

A település belső területén a 81. számú főközlekedési úthoz csatlakozva számos, állami kezelésben lévő összekötő út csatlakozik.

- Ászár területén kapcsolódik a 81. sz. úthoz a 8146. sz. Tárkány – Nagyigmándi összekötő út csatlakozó csomópontjának kialakítása nem szerencsés, de ez elsősorban a 81. sz. főközlekedési út vonalvezetési hibájából adódik.
Szabályozási szélessége megfelelő.

Minősége megfelel, az útkategóriája országosan elfogadott minőségi követelményének.

A Komárom-Esztergom megyei területfejlesztési koncepcióban szereplő 81.sz. főút Kisbért elkerülő szakasza érinti Ászár területét is. Ennek megvalósulásával a községet terhelő forgalom jelentős enyhülése várható.

A település egyéb útjai saját tulajdonú és kezelésben lévő utcák.

Kiemeltebb szerepű, ennek megfelelően gyűjtőút besorolású lehet (elsősorban a térségben betöltött szerepe miatt)

Ászáron: Széchenyi út

Jászai Mari út

A település többi utcája lakóút besorolású.

Szabályozási szélességük, különösen az új utcanyitásoknál és településrészeknél megfelelő. A csatlakozó csomópontok egy-két kivételtől eltekintve átláthatók, jól szabályozottak, zöldfelületekkel körülvettek.

Műszaki állapotuk többségében elfogadható, de szembetűnő néhány helyen a rossz műszaki állapot, amely nem áll összhangban az épített környezet színvonalával. A régi beépítésű területeken a vízelvezetés és a tulajdonviszonyok végett nem sikerült eddig megvalósítani.

1.15.3. Közösségi közlekedés

1.15.3.1. közúti

A község autóbusz-közlekedését a Középnugat-magyarországi Közlekedési Központ Zrt. biztosítja. A járatszám megfelelő, a környező települések jó biztonsággal elérhetők. A legközelebbi buszpályaudvar Kisbéren található.

1.15.3.2. kötöttpályás

Ászár rendelkezik vasúti kapcsolattal, de a két megállóhely (Ászár és Keményítőgyár) egyikén sem áll meg jelenleg vonat.

A Komárom-Székesfehérvár vasútvonal mind a személyszállításban, mind pedig a teherszállításban jelentős. A községen napi 8-8 azaz 16 vonat halad át, amely biztosítja a személyközlekedést.

Teherforgalma 6 vonat/nap, nem elhanyagolható.

A legközelebbi vasútállomás Kisbéren található.

A településen egy iparvágány épült ki nyíltvonali kiágazással, amely az egykori keményítőgyárat, majd az Ászári Növényolaj Kft-t szolgálta ki. Kiszolgálása időszakos jellegű.

A vasúti pályatest egy helyen keresztezi a nagy forgalmú közúti pályát.

1.15.4. Kerékpáros és gyalogos közlekedés

Ászáron jelentősnek mondható a kerékpáros forgalom, épített kerékpárút a 81. sz. úttal párhuzamosan húzódik.

A megyei területfejlesztési koncepcióban szerepel a Komárom - Kisbér - Balaton Vértes kerékpárút hálózat fejlesztése, és kiépítése.

A Köztársaság utcai gyalogjárdák/kerékpárutak között telekkönyvileg nincs kapcsolat, magánterület szakítja azt meg.

1.15.5. Parkolás

Az intézmények parkoló igénye részben telken belül megoldott. A központban közterületi parkolókat építettek ki, de a polgármesteri hivatalnál még nincs biztosítva a szükséges parkoló szám.

1.16. Közművesítés

A korábbi tervhez képest nem jelentkezik több közműigény, mivel a település észak-nyugati részére korábban a lakóterületnek jelölt részek vissza minősülnek általános mezőgazdasági területté. A település központi vegyes területek kiterjesztése kevesebb közmű igényt jelent, mint az elmaradt lakóterületé.

1.16.1. Víziközművek

1.16.1.1. vízgazdálkodás és vízellátás (ivó-, ipari-, tűzoltó-, öntözővíz, termálvíz hasznosítás)

A település vízellátása távlatban is a regionális rendszerről történik. A település központi terület kiterjesztésének vízellátása a Kossuth úti vízvezetékéről megoldható. A kijelölt különleges mezőgazdasági terület önálló vízellátó rendszerrel rendelkezik.

A településen napjainkban a közüzemi ivóvízhálózat 100 százalékos kiépítettségű.

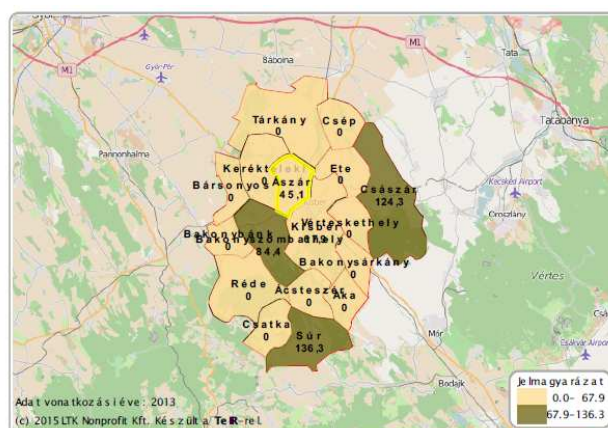
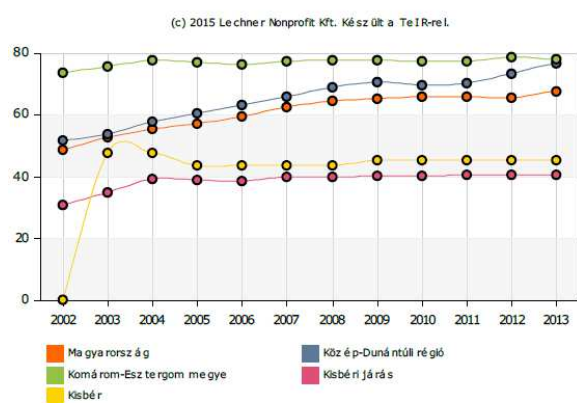
1.16.1.2. szennyvízelvezetés

A kiépített szennyvízcsatorna-hálózat hossza folyamatosan növekszik a megyében. A település szennyvizét továbbra is a Kisbéren üzemelő tisztítóra kell vezetni. A kiterjesztett településközpont szennyvizét a Kossuth úti szennyvízcsatorna fogadja.

A kisbéri szennyvíztisztító fejlesztése befejeződött.

Közműolló (%)

Egy km ivóvízhálózatra jutó csatornahálózat hossza

Ászár. 45,1 %

1.16.1.3. csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés

A település déli részének tulajdonviszonyai még rendezetlenek. Az útkiszabályozások megvalósulásával lehetséges a vízrendezés megoldása is.

Problémás terület a Páskom utca is, ennek rendezésére már készült terv a közelmúltban. A Páskom utca környékének csapadékvizét nyílt árokka kell a Téglagyári úttól nyugatra fekvő meglévő árokba vezetni.

1.16.2. Energia

1.16.2.1. energiagazdálkodás és energiaellátás (villamos energia, közvilágítás, gázellátás, távhőellátás és más ellátórendszerek)

Villamos energia ellátás

Ászár É-i részének ellátása a Tárkányi vezetéken történik, a település Ny-i és D-i részét, a Veszprémvársányi vezeték látja el villamos energiával.

A területet ellátó középvezetékű elosztóhálózat több MW-nyi többlet-teljesítmény átvitelére is alkalmas.

A különleges mezőgazdasági terület jelenleg is rendelkezik önálló transzformátor állomással. A két darab alternatív energia parkba valószínű napelemek kerülnek elhelyezésre. Az itt előállított villamos energia fogadásának feltételeit az áramszolgáltató fogja meghatározni.

Gázellátás

Kisbér-Hánta-Ászár középnyomású gázellátását a Kisbér határában telepített fogadóállomás látja el.

E fogadóállomásról csatlakozik le a téglagyár önálló gázellátását biztosító, NA 150/acél nagynyomású gázellátó hálózat. E hálózat csak a téglagyárat szolgálja ki.

A téglagyári gázvezeték üzemi nyomása: $p_{\text{ü}} = 8,0$ bar, max. gázfogyasztása: $V_{\text{max}} = 500,0$ m³/h. A településeken belül kiépített lakossági – kommunális gázelosztó vezeték KPE csőanyagminőségű, $p_{\text{ü}} = 3,0$ bar üzemi nyomású.

A gázellátásba utólag belépő ingatlanok gázellátásának feltételeit, illetve a javasolt településszerkezeti tervben megépülő utcák – ingatlanok gázellátásának gázszolgáltatói feltételeit a területileg illetékes gázszolgáltató határozza meg. A település központi vegyes terület gázellátása a Kossuth úti középnyomású vezetékről megoldható

1.16.2.2. megújuló energiaforrások alkalmazása, a környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei

Az önkormányzat lehetőséget kíván adni a település közigazgatási területén alternatív energiapark kialakítására. Ennek megfelelően jelenleg két területet jelölt ki, de konkrét igény még nem merült fel.

Az intézmények elektromos árammal való ellátására az önkormányzat napelemek felszerelését tervezi, de ennek megvalósítása a pályázati lehetőségektől függ.

1.16.3. Elektronikus hírközlés (vezetékes elektronikus hálózat, vezeték nélküli hírközlési építmények)

A kiépített infrastruktúra alkalmas szélessávú informatikai adatszolgáltatásra.

A településen minden –Magyarországon engedéllyel rendelkező– mobilszolgáltató elérhető és a hálózatok biztosítják a HSPA alapú mobil adattovábbítást, mely lehetővé teszi a mobil internet szolgáltatást. A legújabb fejlesztések eredményeként egyes szolgáltatók megjelentek a 4G adattovábbítás lehetőségével.

A központi vegyes terület távbeszélő, internet és TV ellátását a településen meglévő szolgáltatók biztosítani tudják. Az egyes tulajdonosok egyedileg fogják eldönteni, hogy melyik szolgáltatóval kötnek szerződést.

1.17. Környezetvédelem (és településüzemeltetés) (Lásd Környezeti vizsgálat!)

1.18. Katasztrófavédelem (területfelhasználást, beépítést, befolyásoló vagy korlátozó tényezők)

Ászár a 61/2012. (XII.11.) BM rendelet alapján III. katasztrófavédelmi osztályba tartozik.

Ászáron az azonosított veszélyeztető hatások következményei, az események bekövetkezésének gyakoriság alapján:

- elemi csapások, természeti eredetű veszélyek,
- ipari szerencsétlenség, civilizációs eredetű veszélyek,
- egyéb eredetű veszélyek,
- kritikus infrastruktúrákkal kapcsolatos kockázatok

ritkán és nem súlyos mértékben jelentkezhetnek

A település fejlesztése során az alábbiakat kell figyelembe venni:

Az utak szabályozási szélességét úgy kell meghatározni, hogy a nagy terjedelmű járművek az ott parkoló autók között elférjenek, illetve esetleges oltásnál legalább egy forgalmi sáv szabadon maradjon.

A település új fejlesztési területein is meg kell oldani az oltóvízellátást elsődlegesen föld feletti tűzcsap rendszerrel.

2. HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ

2.1. A vizsgált tényezők elemzése, egymásra hatásuk összevetése

A helyzetfeltáró, állapotfelmérő munka folyamán viszonylag nagytömegű és sokrétű információ gyűlik össze, melyeket valamilyen formában rendszerezni, kezelni kell. Ez tulajdonképpen értékelést jelent, ami arra irányul, hogy miként lehet a feltárt tényezőket a stratégiánál figyelembe venni.

A stratégiai tervezés egyik közkedvelt módszere a SWOT-analízis. Lényegében a belső és külső környezetet kapcsoljuk össze, keresve mindazokat a feltételrendszereket, amik a jövőt hordozzák, tehát erősségét adják a településnek. Megállapítjuk azokat a tényezőket, amik viszont akadályozzák a jövőt, gyengítik a rendszer működését, s ezáltal majd valamilyen szintű beavatkozást is igényelnek.

A lehetőségek közé azokat soroljuk, amelyek a fejlesztés újabb tereit jelentik, így más kapcsolatokat, további erőforrások megjelenését kínálhatják, vagy éppen a rendszer belső adottságainak átértékelését, azok megváltoztatását szorgalmazzák.

A veszélyek közé sorolhatók azok a tényezők, amelyek akadályozhatják a jövőt, az egyes rendszerelemek aktivitását fékezhetik. Ezek megszüntetése elsősorban nem a területrendszerből következik, hanem a külső, független hatásokból.

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> - a térség földrajzi elhelyezkedése jó - szép természeti környezet - történelmi borvidék - magas foglalkoztatottsági arány - zarándokutak, kerékpáros turizmus útvonalai érintik a települést 	<ul style="list-style-type: none"> - negatív természetes szaporodás - szennyezésérzékeny talaj - belvízveszély és csapadékvíz-elvezetési problémák - főleg tranzitturizmus - erős munkaerő elvándorlás, nagy arányú ingázás - barnamezős területek hasznosításának hiánya
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> - falukép kialakítása - kultúra területén működő erős civil szerveződések - ipari park létesítése - a zöldfelületi rendszerek minél jobb kihasználása, fejlesztése - alternatív energiagazdálkodás - turizmus fejlesztése: lovas-, bor- és egyéb turizmus fejlesztése, Kisbér országos jelentőségű lovas múltjának kiaknázása - szolgáltatási szektor fejlesztése 	<ul style="list-style-type: none"> - elvándorlás - nagy tranzitforgalom - levegőszennyezés lakóterületen belül

3. HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ

3.1. A helyzetelemzés eredményeinek értékelése, szintézis

A tényleges állapot értékelése, továbbá a szélsőséges, a települési környezettel szemben támasztott általános követelményeknek ellentmondó, problematikus témakörök kiemelése. A település adottságainak, lehetőségeinek és a fejlesztés korlátainak összefoglalása, a település-veszélyeztető hatások alapján készített kockázatértékelés figyelembevételével.

3.1.1. A folyamatok értékelése

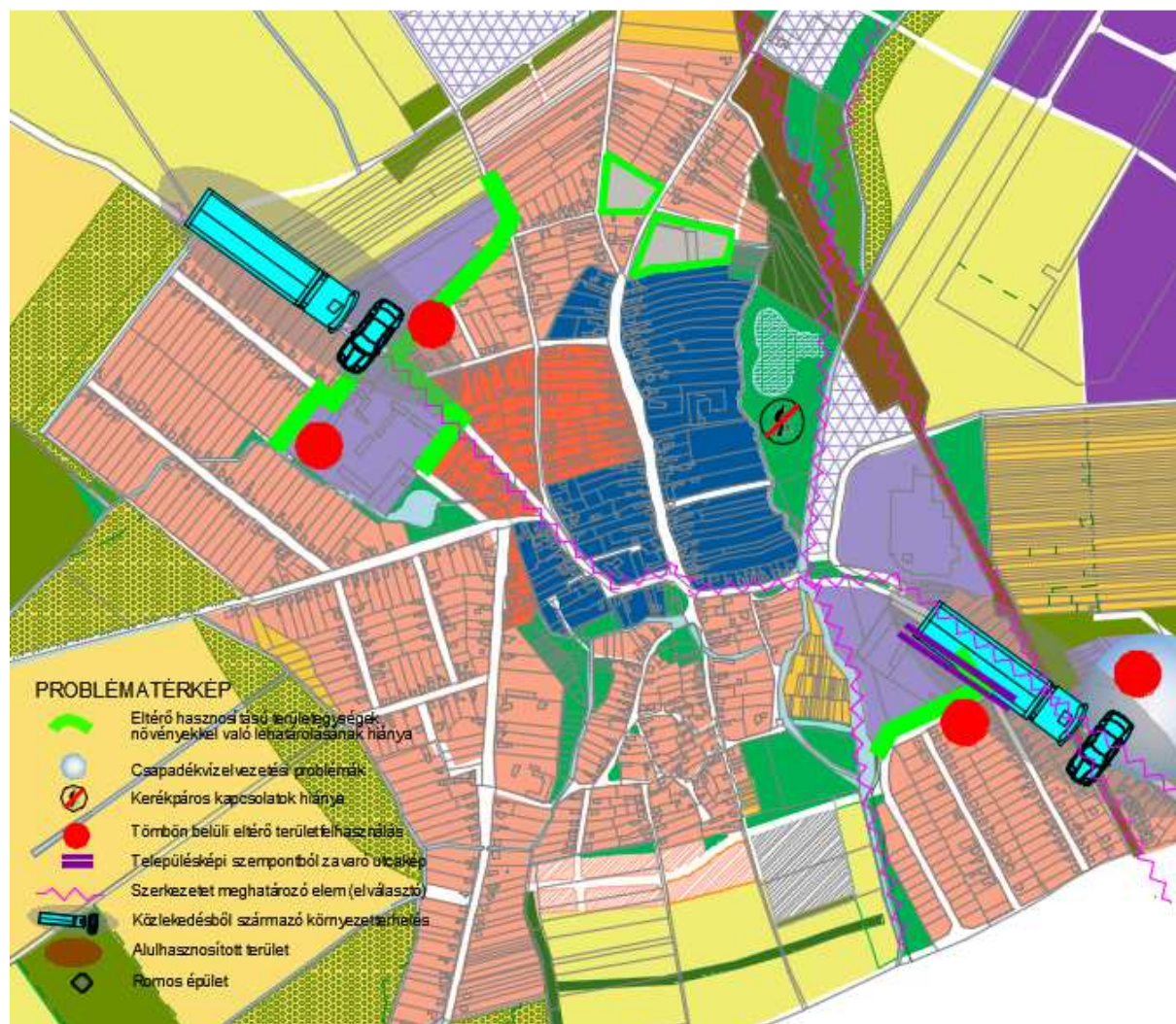
3.1.2. A település és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése

3.1.3. A településfejlesztés és -rendezés kapcsolata

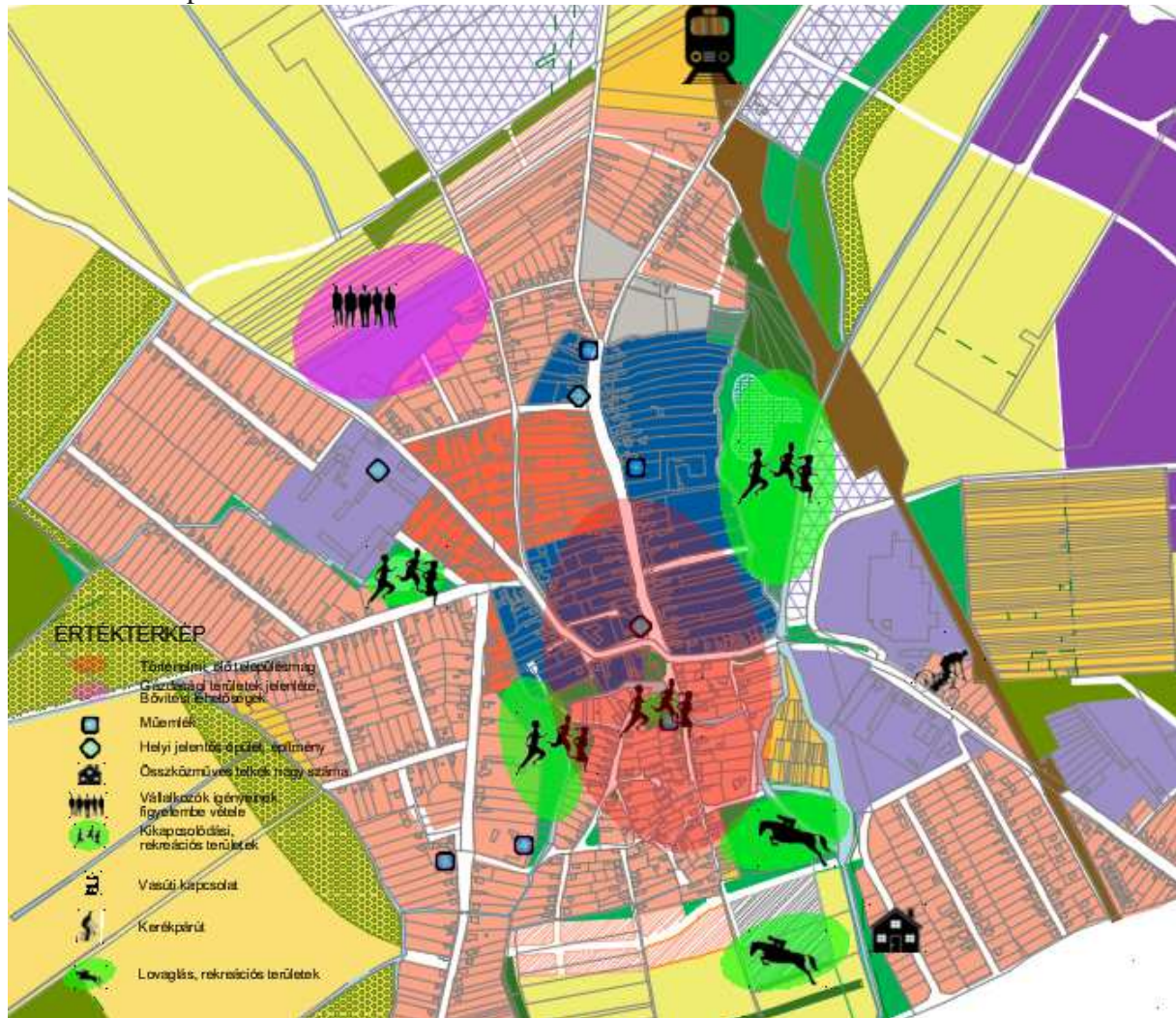
3.2. Problématérkép/értéktérkép

A település problémáinak és értékeinek összefoglalója térképi formában, a területi lehetőségek és korlátok térképi ábrázolása

Problématérkép

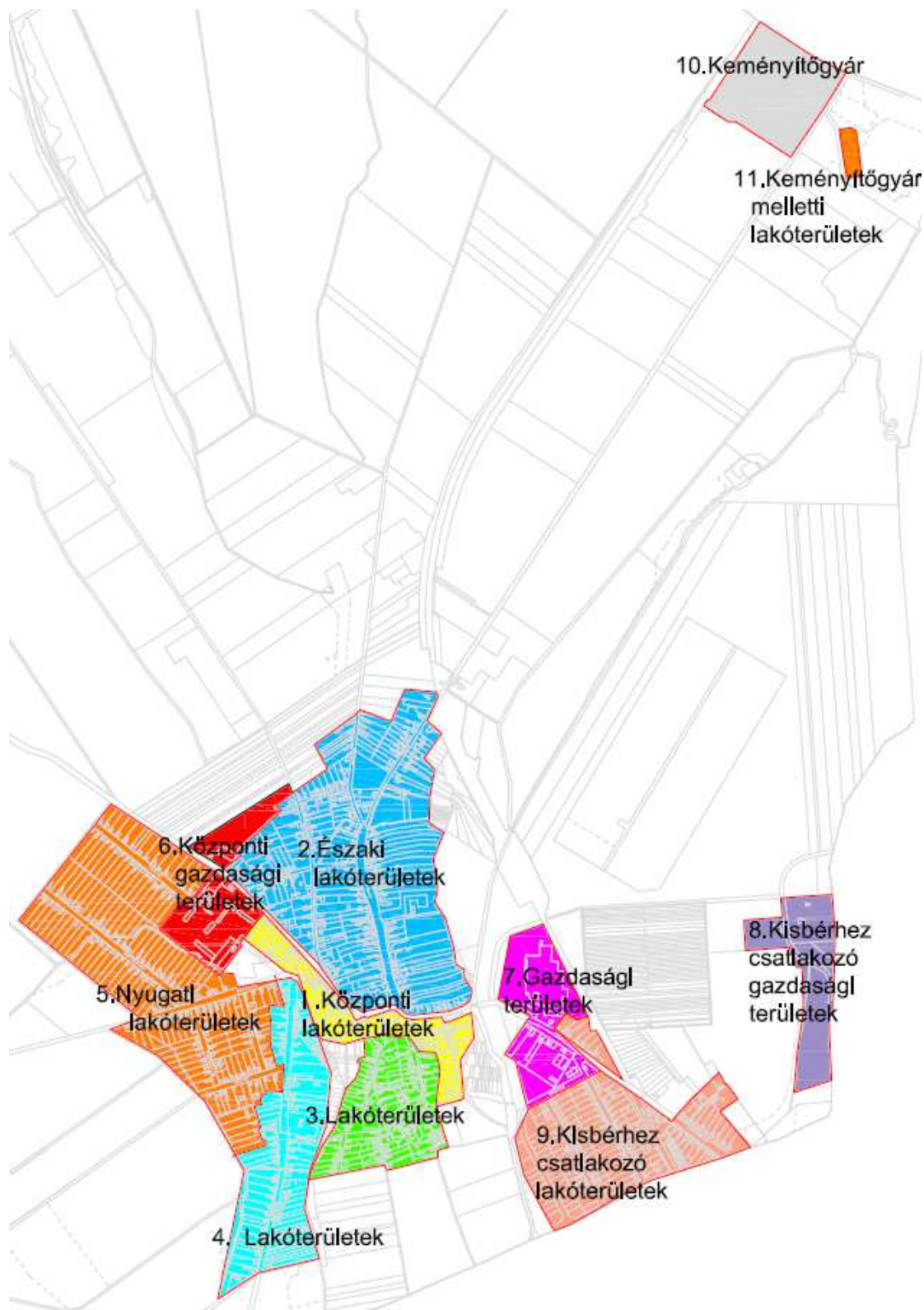

Értéktérkép

3.3. Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek

3.3.1. településrészek kijelölése, pontos lehatárolása, a lehatárolás indoklása, térképi ábrázolása, a lehatárolt településrészek rövid bemutatása

1. Központi lakóterületek

Az északi lakóterületek és a tőle délebben fekvő halmazos településrész közötti átmenetet képezi. Domináns eleme a 81. sz főút.

2. Északi lakóterületek

Ősi településmaghoz tartozó lakóterületek. A telkek hosszúak, keskenyek. Itt található a falu intézményei.

3. Lakóterületek

Az ősi településmaghoz tartozó halmazos szerkezetű településrész. Az utcák és a telkek szabálytalanok.

4. Lakóterületek

Az ősi településmaghoz kapcsolódó utca, viszont, kicsit később alakult ki (XIX-XX. sz.).

Az utca és a telkek közel szabályosak.

Itt található a Sörház, amelyet még a XVIII. században építettek, és Jászai Mari szülőháza.

5. Nyugati lakóterületek

Új kialakítású szabályos hálós utcák, szabályos telkek jellemzik.

6. Központi gazdasági területek

A falu lakóterületei közé ékelődő gazdasági terület. Ezen a területen már az első katonai térképen is láthatunk épületet, így helyesebben inkább a lakóterületek nőttek a gazdasági terület köré. Napjainkban is működő üzemek vannak a területen.

7. Gazdasági területek

A Concó és a vasút közötti gazdasági területek, működő vállalkozások a lakóterületekhez közvetlenül kapcsolódnak.

8. Kisbérhez csatlakozó gazdasági területek

A volt téglagyár területéhez kapcsolódó ászári gazdasági területek tartoznak ide. Barnamezős területek és működő üzemek is található a területen.

9. Kisbérhez csatlakozó lakóterületek

Szabályos szerkezetű hálós utcák, szabályos alakú telkek jellemzik. Új lakóterületek, amelyek Kisbérhez szervesen csatlakoznak.

10. Keményítőgyár

A közigazgatási terület északi határában 1890-ben alapították meg a Kisbér-fűzitői Egyesült Gyár Rt. burgonyakeményítő- és szörpgyárát, amely akkor az Osztrák–Magyar Monarchia legnagyobb ilyen jellegű gyára volt. A gyárban készített termékek vasúti elszállítására iparvágány csatlakozik a vasútvonalhoz.

1992 óta nem működik, az épületállomány állapota leromlott.

11. Keményítőgyárhoz csatlakozó lakóterületek

Egyutcás településrész, szabályos alakú telken ikerházas beépítéssel és egy garázssorral. 2 ikerház földszintes, 2 ikerház emeletes.

4. JÖVŐKÉP

4.1. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan

A településfejlesztési koncepció alkalmat kínál az önkormányzat számára ahhoz, hogy ezekből a megállapításokból, és más, aktuális forrásokra támaszkodva megalkossa a települési szándékok és külső gazdasági, környezeti lehetőségeknek leginkább megfelelő települési jövőképet.

Fejlesztési irányként Ászár az elkerülő út melletti területek fejlesztését, a további gazdasági fejlesztéseket és a speciális energia (napenergia) hasznosítására kijelölt területeket jelöli meg.

Ászár jövője azon múlik, sikerül-e erőforrásait, adottságait környezettudatos és innovatív módon kihasználva vonzóvá, fenntarthatóvá válnia az itt élők, tanulók, az itt működő és befektetési lehetőséget kereső vállalkozások és az idelátogatók szemében.

Fontos kérdés az is, hogy, sikerül-e versenyképesnek maradnia a szűkebb és tágabb térség hasonló nagyságú, lélekszámú településeivel szemben.

5. CÉLOK

5.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása

A településfejlesztési koncepció átfogó célja a település versenyképességének javítása, vonzerejének fokozása a meglévő adottságainak kihasználására és erőforrásainak fenntartható módon való hasznosítására alapozva.

1. Társadalom

A népesség demográfiai mutatóinak megőrzése és javítása a cél, segíteni a fiatalok helyben maradását, a jól képzett szakemberek helyben boldogulását, elsősorban a megélhetés gazdasági hátterének megteremtését célzó lépések segítségével. Ennek érdekében segíteni szükséges új vállalkozások létrejöttét, a mezőgazdasági termelés gazdaságossá tételét és új típusú gazdálkodási formák létrejöttét elsődlegesen az adminisztratív terhek enyhítésével, egyszerűsítésével, felvilágosításával, tudatformálással. A többgenerációs család rangjának emelését célzó intézkedések megvalósítása és a többgenerációs családok együttélését elősegítő lehetőségek megteremtése is lényeges a már kialakulóban lévő szegregáció megállítására.

A szociális intézményrendszerben az időskorúak ellátását kell javítani, a családon belüli gondoskodást kell ösztönözni.

Továbbra is biztosítani kell az egészségügyi ellátás erősödését, mindemellett ösztönözve a vállalkozás jellegű szakellátás helyben megtelepülését.

Az oktatási intézmények befogadóképességének bővítése mellett a képzés és nevelés színvonalának fejlesztése is fontos feladat. A településen nem célkitűzés a középiskolai oktatás helyben történő megvalósítása. Erős viszont a helyi szakemberek továbbképzése, a lakosság nyelvtudásának, testedzésének, életmódjának fejlesztése. A számítógépes tudás fejlesztésével

együtt értéket kell teremteni a kézügyességet igénylő készségek gyakorlásának, és bemutatásának is.

A rendezvényszervezésekre, a közművelődési programok lebonyolítására és kiállítóhelyek biztosítására megfelelő helyszín a közösségi ház illetve a Jászai Mari Általános Iskola épülete.

2. Vonzó, dinamikus települési arculat megteremtése, egy befektető-és látogatóbarát település közszolgáltatási színvonalának emelése

A településközpont és zöldterületek funkcióbővítő fejlesztése, intézményeinek fokozatos felújítása elősegíti a község megtartóerejét, emellett ösztönzi a kereskedelmi és turisztikai szolgáltatások bővítését, így közvetetten növelheti a település gazdasági versenyképességét.

Az önkormányzat nagy figyelmet fordít a településkép vonzóbbá tételére, fokozatosan fejleszti a közintézményeit, a zöldfelületi rendszerét, emellett az utcafásítások kialakítása is javasolt.

A 81-es főút melletti iparterületek kinézetének vonzóbbá tétele is fontos feladat, itt kerékpár- és sétatutak kialakításában gondolkodik Ászár a gurdoni részen, valamint egy tó kialakításán a József Attila utca mögötti területen.

3. Lakóterületi fejlesztések

Új építési telkek kialakításával az önkormányzat továbbra is kielégíti a településre költözők igényeit, ezáltal támogatja népességszám növekedését. A lakótelkek kialakításához jelenleg elegendő tervezett lakóterület áll rendelkezésre.

A tömbfeltáró utakat is felülvizsgálták, ott ahol megvalósításuk egyelőre nem megvalósítható, a kiszabályozás helyett csak a területbiztosítással adnak lehetőséget a későbbi megvalósításra.

Az önkormányzat további esetleges fejlesztési lehetőségként még a Kalász utca mögötti magánterület egy részét veszi számításba.

4. Kulturális és szabadidős tevékenységek feltételeinek megújítása, és bővítése

A szórakozási és sportolási lehetőségek bővítése a község minden lakójának fontos lehet (fiatalok, családosok, nyugdíjasok), ezzel javíthatók a helyben lakók identitása, kezelhetők a társadalmi kohéziós problémák. Az önkormányzat célja szabadidő park kialakítása a meglévő sportpálya kiegészítéseként, valamint a sportpálya és az iskola sportolási lehetőségeinek megfelelő karbantartása.

5. Fenntartható gazdaság feltételeinek megteremtése

Új gazdasági tevékenységet folytató vállalkozásokat kell a községbe telepíteni, a meglévő cégek bővülési szándékát támogatni. Ehhez elegendő tartalék iparterület áll rendelkezésre, de kialakulásuk nagyban függ a tervezett elkerülő út megvalósulásától. Az új gazdasági tevékenységeket olyan helyre kell telepíteni, ahol a legkevesebb hatással van a falu életére. A meglévők fejlődési lehetőségeit úgy kell megteremteni, hogy sem az utcakép, sem a környékbeli lakosok és mezőgazdasági üzemek ne lássák kárát.

A Bádóg Center Kft vízvezetési problémáit és a Secret Kft zaj- és rezgésterhelését illetve romboló építési elképzeléseit orvosolni kell.

A fejlett energiagazdálkodásnak is lehetőséget biztosítanak alternatív energiapark kijelölésével.

5. Infrastrukturális fejlesztés

Településselkerülő út kiépítése. Ezzel a település mentesül a terhelő átmenő forgalom egy részétől. Nagy szüksége van erre az állami beruházásra a településnek.

A 81. számú országos főközlekedési út, községből kivezető szakasza emeltebb gépjárműsebességeket eredményez, amelyet feltétlenül szabályozni kell. A települést elkerülő út megépítésével csökkenteni lehet a közlekedésből származó környezetterhelést a 81-es út településközponti szakaszán.

Fontos megemlíteni, hogy a település újonnan kiépülő részei is korszerű hírközlési rendszerrel legyenek ellátva. A kiépítet szélessávú informatikai adatszolgáltatás kiterjesztése javallott.

A megyei területfejlesztési koncepcióban szerepel a Komárom - Kisbér - Balaton Vértes kerékpárút hálózat fejlesztése, és kiépítése. A Köztársaság utcai gyalogjárdákat/kerékpárutakat magánterület szakítja meg, ezt mindenképp rendezni kell.

6. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ

Lakóterület fejlesztések:

A község földrajzi elhelyezkedése, természeti környezete, teljes körű infrastrukturális ellátottsága alapján jó lakókörnyezetet biztosít az itt élőknek; a településfejlesztési koncepció jóváhagyása után kezdődő településrendezési eszközök felülvizsgálatánál a tömbfeltáró utak felülvizsgálata is szükséges. Jelenleg a tömbfeltáró utak nagy része a tervekben szereplő állapotot tükrözik. A Jászai utcánál beépített 787 hrsz-ú telken áthaladó összekötő út helyzetét tisztázni kell még.

Sokszor a megvalósításuk nehézségbe ütközik a sok tulajdonos eltérő szándéka, vagy a meglévő épületek véget. Az érintett telkek egyéb építési lehetőségeit jelentősen korlátozzák a kiszabályozott tervezett tömbfeltáró utak, ezért inkább gátolják a település fejlődését.

Gazdasági területek fejlesztése:

A vállalkozások fejlődésének területi biztosítása a megfelelő gazdasági területek további kijelölésével, valamint új vállalkozások letelepedésének elősegítésével támogatható. A gazdasági területek kijelölésénél elsődleges szempont, hogy környezetükre ne legyenek káros hatással. A település rendelkezik nagy kiterjedésű tervezett gazdasági területekkel, ezek megvalósulása azonban az elkerülő út megépítésével lehetséges. Addig is szükséges területet biztosítani a közeljövőben jelentkező igényeknek.

A Sóstó dűlő területén működő üzem, 0121 és 0123/3 hrsz-ú telkek különleges mezőgazdasági üzemi területbe kerülnek át, a valós felhasználásnak megfelelően.

A Kisbérrel határos téglagyári terület jelenleg mezőgazdasági besorolású, itt a területfelhasználást célszerű a valós felhasználáshoz igazítani, és a területet gazdasági ipari területté minősíteni.

A volt téglagyár és a keményítőgyár területe alulhasznosított, így ide új vállalkozások telepíthetők.

Idegenforgalom fejlesztése:

A település zöldfelületeit a Concó patak mentén összefüggő zöld folyosóként kívánják közösségi terek hálózatává fejleszteni. A gyalogos és kerékpárutak fejlesztésével a településkép is kedvezőbbé válhat. Ez jó hatással lehet a turizmusra.

A lovas turizmus fejlődése is kedvező hatású, ezt a folyamatot mindenképpen támogatni érdemes.

Turisztikai szempontból fontos az is, hogy a Szent Jakab zarándokút érinti a települést.

Zöldterületek, közparkok fejlesztése:

A település táji, környezeti adottságainak megőrzése és fejlesztése kiemelkedően fontos. A meglévő zöldterületek és közparkok kiépítése és fejlesztése, de mindenekelőtt megtartása kiemelkedően fontos a településkép összhatása és a környezetterhelés csökkentése érdekében. A zöldfelületek fejlesztése folyamatosan zajlik, mely élhetőbb környezetet nyújt a településnek. A sportpálya bővítését, szabadidőpark kialakítását tervezi az önkormányzat a meglévő sportpálya és az önkormányzat épülete közötti területen. A sportpályát övező terület kerékpáros közlekedési kapcsolatainak kiépítése is szerepel az elhatározások között.

- Faluszépítés: utcabútorok, virágágyások a közterületeken, zöldterületeken, játszótér, szánkódomb, kerékpáros ugrató pálya, műfüves pálya a sportpályánál, stb.
- Zöldfelületek fejlesztése, közparkok, szabadidőparkok kialakítása, a hiányzó utcai fasorok pótlása.
- Pihenőtő létrehozása a József Attila utca Jászai Mari utca által határolt területen (Tókertek).
- Véderdő vagy telken belüli fásítás szükséges a gazdasági területek falusias lakó- és kertvárosias lakóterületek határánál.
- Kerten belüli fásítás szükséges a temető területek belső oldalánál.

Infrastrukturális fejlesztés:

- Az idegenforgalmi látványosságok összekötésével gyalogos és kerékpárút hálózat létrehozása.
- Polgármesteri Hivatal épületének felújítása. Az intézmények energiafelhasználásnak csökkentése napelemek telepítésével. Megfelelő számú parkoló kialakítása a közintézményeknek.
- Az önkormányzat szeretne lehetőséget adni alternatív energia parkok létrehozására, ehhez kívánják átminősíteni különleges területté a 0102 hrsz-ú és a 0234 hrsz-ú mezőgazdasági területeket.
- Felszíni csapadékvíz elvezető rendszer (hálózat) felülvizsgálata, kialakítása (fontos terület tekintetben a Bádóg Center telephely és környezete csapadékvíz elvezetése, beleértve a 81-es országos főút településen átvezető szakaszának vízelvezetését is.)
- A sportpálya és falurét közúti megközelítése – zsákutca jelleg megszüntetése.
- A keményítőgyári lakosok szennyvízkezelési problémáinak megoldása egyedi szennyvíztisztító mű kialakításával.
- Az utaknak néhány helyen rossz a műszaki állapota, valamint a régi beépítésű területeken a vízelvezetés és a tulajdonviszonyok nem tisztázottak. Ezen állapotok megszüntetése javallott.

7. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMON KÖVETÉSE

7.1. A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer

A község önkormányzata, pontosabban a polgármester felel a fejlesztések megvalósulásáért. Az önkormányzat mindig támogatólag lép fel a település pozitív megítélését elősegítő fejlesztések mellett. Az önkormányzat minden tőle telhetőt megtesz azért, hogy a település tovább fejlődhessen, szépülhessen. Elsődlegesen a jogszabályokban meghatározott és előírt eszközökkel segíti a településfejlesztést, a fejlesztések megvalósításának jogi lehetőségét megteremtő helyi jogszabályokkal, a képviselő testület által hozott rendeletekkel. A koncepció megvalósításában a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. Rendelet 9. mellékletében szereplő államigazgatási szervek véleményezéssel vesznek részt. A települési főépítész az önkormányzat munkáját segítve meghatározza a koncepció alátámasztó tartalmát. A települési képviselő testület megvitatja és a végső szakmai véleményezés után elfogadja a koncepciót. Az állami főépítész szintén részt vesz a véleményezésben és megadja a végső szakmai véleményét a koncepcióról.

Az állami fejlesztéseket csak nagyon nehezen lehet befolyásolni, sürgetni, ezért ezek vagy elmaradnak, vagy csak hosszú évek, évtizedek múltán valósulnak meg, ami komoly gondokat, ellentmondásokat okoz. Megoldást jelenthetne például az állami úthálózat települések belterületén áthaladó útszakaszainak önkormányzati kezelésébe, karbantartásába adása. Ezzel a településen egységes utcahálózat jönne létre. Másrésztől ezt megvalósítani nem lehet, mert erre a településnek se kapacitása, se ilyen szintű szakértelme nincs. A másik kérdéses nem önkormányzati kezelésű út a Kossuth Lajos utca, ennél viszont jól együtt tudnak működni az út kezelőjével.

Az önkormányzati fejlesztések egyszerűbbek, bár az eltérő tulajdonviszonyok, érdekek és az elnyert pályázatok itt is nagy szerepet játszanak a koncepció megvalósításában.

7.2. Javaslat a koncepció és a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére

A koncepcióról és a rendezési terv felülvizsgálatról az önkormányzat folyamatosan tájékoztassa a lakosságot és a helyi civil szervezeteket, egyházakat, hogy az ő érdekeik is tudjanak érvényesülni. A partnerségi szabályzatban elfogadottak szerint a felülvizsgálatot a település honlapjára fel kell tölteni és a Helyi tv-ben a lakosságot tájékoztatni kell, hogy a dokumentumot hol tudják megtekinteni, illetve lakossági fórumot is össze kell hívni a tájékoztatás érdekében.